

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 Ft., 1/2 évre 6 Ft., 1/4 évre 3 Ft., 1 óra 1 Ft. — Vidéken 1 évre 14 Ft., 1/2 évre 7 Ft., 1/4 évre 4 Ft. 50 kr., 1 óra 2 Ft. 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egy sor 10 kr., minden következőnél 8 kr. Bélyegdij külön 20 kr. Nyiltér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Megszivlelni valók.

— Az „országos rabbigyűlés“ tanácskozási alkalmából. —
Arad, október 19.

A zsidó hitéletnek erőteljes nyilvánulása az a 14 pont, melyekben az országos rabbigyűlés jónak látta tájékoztatni Magyarországon élő hitsorsosait az új renddel szemben tanúsítandó eljárásáról és az azokban kifejezett álláspontjáról.

A római és görög katolikus papságnak magatartását csak megkönnyíti az, hogy a keresztény és zsidó közötti vegyes házasságok megáldásának megtagadása nem tőlük indult ki, hanem az országos rabbigyűléstől. Ezzel sok esetleges kellemetlenségnek elejét vették és az intést talán a többi keresztény felekezetek is meg fogják érteni: „Quod uni iustum, alteri aequum.“

A hitélet bensőségének ápolása minden esetre dicsérendő szándék, és ha az új rend behozatalának semmi más eredménye nem lesz is, mint az, hogy az egyes felekezetek tagjait egymás között és egyházuk köré erősebb tömörülésre bírja és papjaikat önzetlen, tisztán és vallásos meggyőződésből folyó odaadó, éber munkálkodásra serkenti; már ez is nagy vívmány a kor anyagiasságának sivársága közepette.

Erre pedig az országos rabbigyűlés eljárása egyenesen felhívja a különböző felekezetek papjait, úgy mint a híveket. És ezért az öntudatos iniciatíváért az országos rabbigyűlést gáncs nem is illeti.

Másképp áll azonban a dolog az orszá-

gos rabbigyűlés határozatainak egynemelyikével, melyekről tévedés nélkül kimondhatjuk talán, hogy bennök — úgy amint az újságok hozták — vagy stiláris hibának kell lennie, vagy pedig, hogy azok nem igen illenek be sem az eddigi gyakorlatba, sem az új rend által teremtett viszonyokba.

A IV. határozati pont szövegezése pl. ez: „A vegyes házasságból való gyermekekre nézve ott, ahol az anya zsidó, külön intézkedés szüksége nem forog fön, míg a nem zsidó anyának gyermeke csak akkor lesz zsidóvá, ha a zsidó vallás kötelelébe a válás törvényei által elbirt módon fölvetetett.“ Ennek a szövegezésnek az értelme első részében csak az lehet, hogy a zsidó anyától született gyermekek mindegyike eo ipso zsidónak tekintendő. Ez pedig sem a gyakorlatból, sem tényleges törvényből ki nem magyarázható: „a felek megegyezése híján a fiugyermekek az apának a leányok pedig az anyának vallásában lévén nevelendők.“

Lehet, hogy a szövegezésnek más értelem is tulajdonítható; ezt az értelmet azonban én kifejtve nem látom, miután pedig a szövegezés nem csak a zsidó rabbikat, hanem az ország összes lakóit érdekli, azért kívánatos volna annak bővebb kifejtése.

V. pont: „A házasság hirdetése továbbra is fenntartandó“ stb. Nincs megmondva, hogy ez és a vele járó köteletség a vegyes házasságok esetére is szól-e. Mert ha igen, akkor e határozattal az országos rabbigyűlés tulment a saját hatáskörén, miután a keresztény félre is kötelező sza-

bályt állított föl ezen szavakkal: „Ha a jegyesek különböző helyeken laknak, mindkét helyen kihirdetendők és ennek megtörténtét okmányilag igazolni kötelesek.“

Miután a kihirdetés ellenőrzésére az új rend szerint az állami megbizottak illetékesek a zsidó rabbiknak ez a rendelkezése még saját híveikkel szemben is csak zaklatás számba mehet, a nem zsidó félre nézve pedig semmis.

A VI. VII. és VIII. pontnál is zavart okoz, hogy nincs világosan megmondva, hogy a vegyes házasságokat is intézkedéseik keretébe vonják-e vagy sem, továbbá: „A körülmételek elmaradása — is — a jegyzet rovatban feltüntetendő.“

Az a körülmény, hogy pl. a VII-ik pontban ez áll: A születési anyakönyvekben a származás minőségére vonatkozó rovat kihagyandó. A jegyzetrovatban azonban világosan feltüntetendő, hogy az egyházi esketés vallási törvényeink szerint megtörtént-e vagy miért nem történt meg. A vegyes házasságot egyenesen az ágyassággal helyezi egy színvonalra. A következő pedig: Az esketés elmaradásának oka lehetőleg hébet nyelven irandó be; egyenesen az 1863. nov. 2. 15940. sz. a. kelt legfelsőbb rendelet (sic!) sérelmét jelenti; mert ott világosan meg van mondva, hogy a zsidók anyakönyvét az országos nyelvek egyikén, tehát magyar vagy német nyelven kell vinni.

Alig hihető, hogy vegyes házasságoknál a rabbigyűlés ezen határozatai rossz vért ne szüljenek; azokra pedig annál kevesebb szükség volt, mert a zsidó vallással semmi közük, és a zsidóknál eddig is

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Dal.

Virágos kert a szívem,
Benn a tavasz virul,
Csak illatot szívok be
A réti virágyirul.

Az erdő dalmokától
A búját ellopom:
És keresem a mézet.
A rózsabokrokon.

Érzem enyém az élet,
Virága illata,
Érzem hogy én vagyok a
Nyíló tavasz maga!

Bimini.

Írta: Kóbor Tamás.

— Harmadik csöngetés, — szólt a fiú, — tessék beszállni.

És beültek az öblös nagy hintaszékbe, épen elfértek benne ketten, szorosán egymáshoz simulva.

— Megvagyunk? — kérdezte a fiú.

— Megvagyunk, — felelt a kis lány.

— Akkor csöngetünk harmadikat. —
Es csöngettek harmadikat, háromszor megcsöngettek egymást.

— Mehet!
Es megindultak, vágató sebességgel hullámzott a hintaszék, csak úgy kattogott,
A két gyerek egymásra nézett.
— Mivel töltjük az időt? — kérdezte a kis lány.

— Unatkozunk, — indítványozta — a fiú, a házastársak utközben unatkozni szoktak,
— Igazán? kérdezte a kis lány.
— Igazán.

— Hát akkor unatkozunk.
Es az egyik jobbra, a másik balra hajtotta a fejét de úgy hogy oldalt egymásra pillanthattak.

Három percz múlva megszólalt a kis lány.
— Hallod?

— Hallom.
— Nagyon unalmas az unatkozás.
— Bizony unalmas.
— Hát mit csináljunk?

— Tartsunk állomást, mert állomásra értünk. Jó?

— Jó. De akkor füttyülni kell.
— Füttyülünk.
Es füttyülve közeledtek az ajkukhoz szantartó oszlopban összeforrtak.

— Egy percz!

— Ne csöngetünk ki.

— Nem is lehet.

— Most csöngetünk.

Csöngettek.

— Most megint füttyülni kell.

Füttyültek.

Aztán megint megindult a vonatjuk:

— Hallod-e, tulajdonképen hova utazunk?

— Biminibe.

— Hol van ez?

— Ahol mi vagyunk.

— Szép ország?

— Nagyon szép.

— Meséljen róla valamit.

— Mesélek. Bimini, ez a csodaország. Az egész ország oly nagy, mint egy karosszék, de elfér rajta minden. Zengő madarak kergetőznek a két levegőben s a danájuk csupa csököcsattogás. Akarod hallani a danájukat?

— Igen. — — — Jaj de szépen énekelnek a Bimini madarak!

— Igen, aztán az egész ország csupa erdő, a fái tükörüvegből valók, a lombja is csupa tükör és a ki benne van, az akárhová néz, meglátja magát benne. De a ki Biminibe utazik, az nem magát nézi a tükörben, hanem a társát. Mert Biminibe csak kettősevel szokás utazni.

— Hallod — szólt a kis lány és gyengén arcul ütötte a fiút, — hátha te most egy más kis leánnyal utaznál, akkor is azt néznéd?

az állam által diktált tisztán adminisztratív dolgok.

IX. pont: *„A tulélt házastársnak a — halotti anyakönyvbe — polgári és zsinagógai neve is beirandó.»* Akkor is, ha nem zsidó a tulélt házastárs?

X. pont: *„A »Ketuba« hátlapján a rabbi az esketés megtörténtét hivatalosan igazolja.»* Melyiket? Es ha nem igazolja: lesz-e és milyen jogi, erkölcsi, hitéleti következménye annak? Mind ez igen fontos és nemcsak a zsidókat érdeklő dolog, melyekről az új rend folytán zsidók és nem zsidók egyaránt tájékoztatást várunk; mert hiszen az új rend éppen a felekezeti zaklatás elleni védelem szempontjából létesült. A zaklatás pedig zaklatás marad akár jezsuitáktól, akár zsidó rabbiktól ered.

XII. pont: *„A házasság hivatalos felbontásáról az esketés helyén levő rabbiság hivatalosan értesítendő. Ki által? Kivel rendelkezhetik itt a »rabbiság.«*

De »Evés közben jön meg az étvágy«; ezt az orsz. rabbigyűlés határozatainak XIV. pontjával igazolja, ahol már maguknak a zsidóhitközségeknek eddig élvezett autonóm jogát készűl megnyirbálni.

„A rabbi a saját hitközségében, illetve kerületében egyedül illetékes a vallási törvény értelmében a rabbifunkciók végzésére. Ezért idegen helyen, az illetékes rabbi felhatalmazása nélkül, egyházi funkciót más rabbi nem végezhet.» Hát ez egyszerűen a tridenti zsinat határozatának utánzása akar lenni; de rossz kópia. Rossz pedig két oknál fogva: Először: célzatánál fogva, minthogy — esketésről lévén szó — az 1863. nov. 2. legf. rendelet értelmében esketés végzésére nemcsak a »rabbiság«, hanem a »vallásitanításág« is jogos tényező. Másodszor: Magyarországon vannak szabad, autonóm zsidó helyi és kerületi hitközségek, de nincsenek rabbini területek és kerületek. A rabbi a hitközségnek, bár igen előkelő funkcionáriusa, nem lehet kifejezője. A rabbi gyűlésnek a területre irányuló tendenciája egyenesen a zsidóhitközségek autonóm joga ellen irányul.

A rabbi ott és abban funkcionál, a hová és amire őt a hitközség szerződteti.

Ez a zsidóhitközségek benső hitéletének rugója; mert a rabbi folytonos együttműködésre serkenti hitközségével. — A hierarchikus szervezkedés, mely ennél a pontnál az orsz. rabbigyűlés. szemei előtt lebegett, kívánatos lehet a rabbikra nézve, de bizonyára a zsidóhitközségek eleven hitéletének rovására fogna létesülni.

KOHLBAUER FERENCZ.

BELFÖLD.

A Ház munkarendje.

Keddén déli tizenkét órakor ismét egybeül a Ház, hogy meghatározza jövő ülésének napirendjét. A jövő hét folyamán tárgyalás alá fogja venni a budapesti büntető törvényszék felállításáról szóló törvényjavaslatot s esetleg néhány vicinális vasuti előterjesztést.

Követelné fogja ezeknek az elintézését a vallás szabad gyakorlásáról szóló törvényjavaslat újabb tárgyalása. A főrendiház bizottsága ugyanis nemcsak a törvényjavaslatnak a képviselőház által fentartott szövegezésén tett egy módosítást, hanem beigtatta a javaslatba a felekezeten kívül állók gyermekeinek vallási nevelését illető rendelkezéseket is. Ennél fogva akár eredeti álláspontjához ragaszkodik a főrendiház, akár bizottságának javaslatait teszi magáévá, a törvényjavaslatnak mindenképp még egyszer tárgyalás alá kell jönnie a képviselőházban.

Ha tulesett ezen a tárgyaláson is, november hetediké-nyolcadika táján meg fogja kezdeni a Ház a költségvetési vitát, mivel-hogy pénzügyi bizottságának a budgetre vonatkozó jelentése minden valószínűség szerint egy hét múlva a képviselők kezei közt lesz. A bizottság feltűnően sima tárgyalásaiból a kormányhoz közel álló körökben azt a következtetést vonják le, hogy a karácsonyi ünnepekig nemcsak a képviselőházban, de a főrendeknél is be lesz fejezhető a budget vita s hogy ennél fogva a millenniumi évnek az állami háztartását nem fogják indemnitással kezdeni.

Arra az esetre, ha a Ház költségvetési tanácskozásainak első stádiuma nem igazolná ezt a föltevést, december elején törvényjavaslatot fog a kormány benyújtani két hónapra terjedő indemnitásnak engedélyezése tárgyában.

Elégtétel.

Budapest, október 19.

Elégtételt követeltünk valamennyien, mikor a magyar zászló becsapásáról szóló hírek érkeztek a horvát fővárosból. Mi föl sem tételeztük, hogy e sértő botrány megtorlás nélkül

maradhatna. Ma már tudjuk, hogy az éretlen csiny elkövetői ki fogják venni a megérdemelt büntetést. A király „megbüntetendő esetnek“ bélyegezte a zászlóincizidont s ez elég nekünk, hogy megnyugodjunk; mert tudjuk, hogy elég azoknak, akiket a legfelsőbb szavak illetnek, hogy e szavaknak gyors és hathatós foganatjuk legyen. Mag less tehát a kösvetien elégtétel.

Az ad hoc egyesülé ellenzék azonban „nagyszabású akcióra“ készűl ismét. Persze kormánybuktató akcióra. Mag szállta őt ismét a müdühnek egy sajtáságos neme: az elégtétel-düh, a furor satisfactionalis. Ugyan miért? Hát azért, mert a kínálkozó alkalmat a világért sem szabad elszalasztani. Hát a Bánffy-kormány ki nem heveri, a zágrábi esetet.

Pedig nincs abban sok kiheverni való. Sohse' essék a Bánffy-kormánynak nagyobb baja — akkor tulélt harmincz esztendővel is a millenniumot. Mert: mi történt? Es mi less a következménye?

Az történt, hogy két három tuczat sovizsta diákfioczkó a maga horvát fanatismusában elégetett egy magyar nemzetiszin zászlót. Vajjon érdemes-e az annyiszor osütörtököt mondott kormány buktató ágyuval rálóni ezekre a zágrábi verebekre? Hát a magyar állam tekintélye oly ingatag alapon állana, hogy egypár magyarelles iskolásfü meg-ingathatná? Tekintsük nyugodtan a dolgot.

Támadják hol a magyar kormányt, hol a bán személyét.

A magyar kormány feje, báró Bánffy miniszterelnök, a legnagyobb sikerrel megtett mindent, amit a magyar állameszme szempontjából e királylátogatás alkalmából tenni kellett. A magyar államiság s legpregnansabb kifejezésre jutott mindig s mindentűt. A király a magyar miniszterelnökkel Gödöllőről, tehát magyar földről indult a horvát fővárosba, ahol ő Felsége ünnepies fogadtatásakor a leghatározottabban hangsulyozta a magyar állameszmet, melytől egyedül várhat jövőt és virágzást a horvát testvér is. A diákság éretlen tüntetéseit pedig a felség szóval és irásban megróttá, büntetendőnek minősítette. Itt tehát nem esett hiba.

Vagy talán a zágrábi egyetemen — ugy látszik — titokban, de elég észrevehetően tenyésző ultra-horvát szellem miatt a magyar kormányt okoljuk? Hiszen a horvát

— Ohó, — kiáltott a kis fü, — Biminibe csak a feleségével eresztik be az embert.

— Az már más. Nagyon okos ország ez a Bimini. Tovább!

— Aztán ha megéhezik az ember, akkor izopici kolibri madarak szállanak elébe és izopici csókokkal etetik.

— Hallod, hát kell nekünk a kolibri madár?

— Hogyne! Nini, most is itt röpül egy az ajkad körül. Megfogom.

— Nagyon finom madár a kolibri.

— Igen, de nagyon kicsi is, az ember nem tud vele jóllakni.

— Maga torkos, hát meséljen tovább.

— Mesélek. Hol is hagytuk el? Igen a kolibri madarak. A kolibri madarak ezerszintű apró szárnyakkal körülröpködnek bennünket, hogy csak úgy szédül tőle az ember. S különös édes melegség fogja el a szívet, láz, mely elkábit s mondhatatlan édes látomásokat varázsol a szemünk elé. Ilyenkor az ember nem tudja, hogy mi lelta, csak megfogja a kezét kicsi társának és a szemébe néz, hosszan, szerelmesen, így — de mi lelt? Édes, hiszen maga sir!

A kis leány szeméből csakugyan két forró köny pergett végig az arcán. A fü lecsókolta.

— Mi dántja?

— Nem tudom — szólt a kis leány — olyan szép ez a Bimini! Ugye, maga mindig fog engem úgy szeretni?

— Mindig, mindig!

A kis leány szomoruan rázta a fejét.

— Nem lehet, nem lehet.

— Miért nem?

— Ha én öreg leszek és csunya leszek, akkor maga nem fog engem szeretni.

— De hiszen én is öreg leszek akkor! Öreg és csunya.

— Nem, maga nem lesz öreg, maga mindig olyan lesz, mint most.

— Igen, mert mindig fogom szeretni. És mindig utazunk Biminibe s abban a tündérszép országban örök ifjuság vár reánk. Apró gyöngyszemű pillangók röpökdenek ottan, meglegyintik az arcunkat és elsimitják róla az időt. S ha nagyon súlyos már az idő, hogy a pillangó szárnya nem bírja magával vinni, akkor maga kaczag egyet és egyszeribe megint gyerekek leszünk.

— Igazán? Jaj de szépen tud maga mesélni!

— Hja, — szólt önértetesen a fü — én költő vagyok.

— Mióta?

— Hát mostan óta. Biminiben mindenki költő.

— De hiszen nem vagyunk még ott.

— Nem? Hát nézzen a szemembe. Kit lát benne?

— Egy kis lányt.

— S most nézek a maga szemébe. Kit látok ott?

— Egy kis fiut.

— No lássa, ha nem volnánk Biminiben, akkor nem látnánk meg egymást.

— Jaj de nagyszerű!

— S most jönnek a kolibrik. Várjon csak — egy, meg egy, még egy, még egy, még egy.

A kis lány integetve emelte föl az ujját.

— Meghallja a mama!

— De hiszen maga az én feleségem.

— Igen, de a mamának nem szabad tudni, hogy mi csókolódszunk.

— Dehogy nem!

— Nem, a mamának nem szabad tudni róla. Ha a mama megtudná, akkor én meghalnék.

— Jó, majd vigyazunk. De Biminiben nincs mama.

— Az igaz.

— Akkor hát...

Az ajtó felé közelgett valaki. A kis lány mint nyilvessző szökött le a hintaszékről s termett az ablaknál. Ugyanakkor a fü már a másik ablaknál állt s mind a kettő komoly arccal, buzgón elmerülve nézett le az utcára. Az alkonyodó nczán most szaladgált végig hosszú póznájával a lámpagyújtogató s utjában sorjában kigyulladtak a gázlámpák.

— Mit csináltak? — kérdezte a mama.

— Most gyújtják meg a gázlámpákat, — szólt a fü.

A mama a fejét csóválta s oly különösen nézett a gyerekekre.

— Nem értem, — gondolta magában.

Két hónap óta férj és feleség s még meg se csókolták egymást. Es ezt szerelmeknek nevezik mostanában.

toknak a közoktatás — mint eminens belügy — terén, teljes önrendelkezési joga van s eddigelé ezt a jogot éppen a jelzett téren minden ellenszegülés nélkül gyakorolhatták.

Bizony a horvát diákok még néhány nappal azelőtt legvérmesebb pánhorvát álmukban sem álmodtak arról, hogy ők majd a zágrábi királynapok egyikén „halomra döntik a bán pacifikáló művét.” Nem is döntöttek ők halomra semmit. Magyarország józan közvéleménye tudja, hogy a horvát polgárság zöme távol áll a magyarellenes tünetésektől. Tudja azt is, hogy gr. K h u e n H é d e r v á r y mint horvát bán, kényes feladatát a legszebb eredményrel oldotta meg. Elvárja tőle ugyanez a magyar közvélemény, s bizton reméli, hogy a közoktatás terén is bölcsen és erélyesen oda fog hatni, hogy a pánhorvát eszméknek ott rejlő utolsó méregfogát kivége.

Ez lesz a magyar állameszmének a zágrábi tüntetések után vett messzebbmenő elégtétele.

Minden egyéb nem más, mint fölösleges — furor satisfacionális.

IDÓJÁRAS.

Legnyomás: reggel 7 órakor 763.5 milliméter. délután 2 órakor 785.8 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 5.0, délután 2 órakor C° + 7.9. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor N. 3, délután 2 órakor EN. 2. Felhőzet: reggel borult, esik, délután borult. Csapadék az előbbi 24 órában: 14 milliméter.

A lóvasut és a város.

Arad, október 19.

Az aradi közuti vasúttársaság igazgatósága tegnap egy terjedelmes emlékiratot nyújtott be a városi tanácshoz többrendbeli tervek és költségvetések csomójával. Az emlékirat és a tervek azokra az átalakításokra vonatkoznak, melyekről már mi is megemlékestünk s a melyek tehát most már éppen aktuálisakká lettek.

A lóvasut terveit azok után, a miket azokról e lapban irtunk, röviden ismertetjük. Kiindulási pontjuk az, hogy a társulat maga is belátja, miszerint a mostani közuti közlekedés lassu és ki nem elégtő, de azon adminisztratív uton nem segíthet: csak nagyobb átalakításokkal. Hogy az átalakítások milyenek legyenek, ez volt a főkérdés. Mivel Aradon sok szó esett régtől fogva a villamoságról, a társulat első sorban arra gondolt. Beszerzett előirányzatai nyomán most hivatalos alakban konstatálja, hogy a közuti vonalaknak villamos üzeműekké alakítása ez idő szerint a helyi viszonyok közt túlköltséges volta miatt lehetetlen. Megkellett tehát tartani a lóüzemet s annak alapján gondoskodni arról, hogy a közönség igényei kielégítést nyerjenek.

A társulat azt hiszi, hogy ez igényeket kielégíti akkor, ha oly berendezést létesít, mely szerint kocsijai reggel öt órától este tíz óráig folytonosan hat percenkint közlekednek és ekként a forgalom olyanmire gyorsítatik, hogy az egész befutandó vonal bármelyik pontján a közlekedés mindkét irányban hat percnél tovább ne szüneteljen. Magunk is azt hisszük, hogy ezen közlekedési rend behozatala teljesen kielégítő lenne és a ma fennforgó panaszokat megszüntetné.

A társulat 82,500 frttal előirányzott terveket és előirányzatokat mutat be e szándékának erőssége mellett. Egymagában nem sok, de viszonyítva a társulat alaptőkéjéhez és egész üzemi forgalmához, mindenesetre jelentékeny beruházás ez, melyért szívélyesen üdvözljük a társulatot, annál inkább, mert az a tervezett új berendezés által évi 8000 forint több kiadást vesz magára, s mi pedig a gyorsabb közlekedés révén is csak részben fog legalább eleinte, megtérülni a bevételekben.

Hogy ezek a reformok keresztülvihetők legyenek, mint a minap is jeleztük, a társulat engedélyi idejének 15 évvel való meghosszabbítását kéri. Ennél a vállalatnál ugyanis az a sajátos helyzet áll fenn, hogy a várossal fennálló szerződése értelmében az engedélyidő lejártakor — 24 év múlva — az összes vonalak felszerelésekkel ingyen jutnak a város birtokába, miért is a kormány által jóváhagyott tervezett szerint addig az ideig visszakell fizetni a részvénytőkét is, a terheket is, mert likvidáció nem lesz. Mintán ehhez képest az új hitelműveletnek nincs hipothékája, a nyolcvanezer forintos átalakítás csak úgy eszközölhető, ha a város azt megengedi és hozzájárul ahhoz, hogy az újabb kölcsön letörlesztésére szánt tizenöt év múlva kapja meg tehermentesen a vonalakat. Ez igen természetes, egyszerű és méltányos dolog. Ha a társulatnak nincs módjában az építési költségeket beszerezni, huszonnégy év múlva egy kezdetleges és az akkori haladás mellett rég túlszárnyalt vállalatot kap a város addig pedig kinlódik a közönség; ha tizenöt évvel később lesz a miénk a vasut, akkor az átveendő vagyion értéke is tetemesen nagyobb lesz, a közönség pedig már mostantól fogva megkapja azt a mivel tartoznak neki a közügyek intézői.

Ebben az alakban kerül a kérdés most tárgyalás alá. Az abban hozandó határozat azonban el fogja dönteni egész közuti közlekedésünk kérdését is, mert a beadvány azt is kéri, hogy a város által vele kötött szerződés első pontjának ama kikötése, hogy a meglévő vonal mentén attól száz ölnyire párhuzamos közuti vonal nem engedélyezhető, megerősítessék. Itt határozottan kell döntenie. Nem vitatjuk, helyes volt-e annak idején, előre nem gondolva olyan szerződést kötni, mint a mire most hivatkoznak, a tény az, hogy ilyen szerződés van és annak alapján esetleg pörös bonyodalom állhat elő. Nem marad egyéb hátra, mint a helyzetet nyugodtan mérlegelni, mert az mégis csak furcsa lenne, ha Aradon a főutcán kétféle közuti vasuton futna közlekedés és egyik vállalattal agyon ütnek a másikat, a melyik végre is a magunké, ha nem ma, de bizonyos idő múlva...

Azt hisszük, itt úgy állítandó fel a kérdés: mire van szükségünk? Ha erre azt a feleletet kapjuk, hogy gyors és jó közuti közlekedésre, akkor azt kell vizsgálnunk: megfelelnek-e a lóvasut tervei ennek a kívánalomnak vagy nem? Ha igen, úgy módot kell nyújtanunk létesítésükhöz és tisztáznunk kell a helyzetet, amely ma olyan bonyolult, a milyen csak lehet. Utópiákat tetszetős ideákat kilehet színezeni szépen, remélni, óhajítani is lehet azokat, de a gyakorlati élettel mindig számot kell vetni. Ez ebben a kérdésben az egyedüli helyes álláspont.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Október 20. —

Változó felhőzet. — Hideg. — Délen csapadék.

A beteg trónörökös.

Ferencz Ferdinánd főhercegről érdekes cikkelyt közöl a „Salon”-ban Láng Menyhért. A lussinpiccolói betegről elmondja a cikkely, hogy nagy barátja mindannak, a mi magyar, különösen is kedveli a magyar dalt és a magyar cigányzenét. A bécsi színészeti kiállításán többször megtörtént, hogy a főherceg, ajkai közt egy nyolcszázfokrajzáros szivarral, megállott a Kühner vendéglőjét körülvevő bokrok közt s hosszan elhalgatta a magyar muszika csöndesen foszladozó, búbajos zendülését. Küd-

nösen „Hull a levél, sárgul a lomb, itt az ősz” kezdett, Serly-féle dalt hallgatta szívest örömmest. Ez épp úgy a kedves nótájává lett, mint hajdanta Rudolf trónörökösnek: „Az édes anyám is volt nekem”. Jól és előszeretettel beszélt magyarul. Rónay főhadnaggyal a szögédi dialektusba gyakoroltatta be magát. Megtörtént, hogy Meránban magyar tanárjával hosszasan elvitatkozott egy-egy magyar példaszó voltaképi jelentéséről. Egy ilyen alkalommal egy teretélyes tiszavidéki asszonyság, a ki közlőről hallotta a vitatkozást, oda fordult a szomszédjához:

— Izé, wer ist dieser schneidig ungarische Officier?

A nők általában kedvelik az elegáns, nyulánk katonát. Egy grófnő így nyilatkozott róla:

— Végig jártam Pest, Bécs, Páris és London valamennyi főuri táncstermét, de olyant, ki a keringőhöz jobban értett volna, mint a főherceg, még nem találtam.

Harmadéve a bécsi virágkorzón szépséges magnásasszonyok és kisasszonyok valóságos virág osatát vitytak vele. Kedvteléssel hajigálta a bokrékat s a mikor néhány magyar ember ezzel a szóval dobott a kocsijába néhány bokréta: éljen Ferencz Ferdinánd, egész nyaláb virágot ölelt össze s úgy dobta vissza:

— Köszönöm szépen uraim!

A színházak körül a Theater an der Wien kedveltje s ebben a Strauss „Fürstin Ninetta”-ja, a melynek a csimsserepét Pálma y Ika játszotta. Ennek az operettnak majd mind az 50 előadását megnézte. Világjáró utjában hosszú, vékony betűkkel úgy szólván törli és s gédkönyvek nélkül írta meg két kötetes munkáját. Utolsó nyilvános szereplése a mult őszön volt a Hofburg lovagló termében rendezett nagy karusszelnél. A cikkely szerint a főherceg betegsége nem remény nélkül való. A telet Korszikán vagy Madeirán fogja tölteni.

Egy indítvány kiegészítése.

Arad, október 19.

Városunk törvényhatósági bizottságának október havi ülésén azon indítvány tétetett a többi között, hogy Heim Domokos, Török Gábor és Csernovics Péter kiváló egyének s hazafiak nevével kereszteltessék el utozák.

Az indítvány ex abruptó tétetett, s ez okból a törvényes formáknak megfelelőleg elintéztető nem lévén, előkészítés végett a tanácsnak adott ki, illetve a jövő havi közgyűlés elé utaltatott.

Aradváros törvényhatósági bizottsága ismert hazafiságánál fogva bizonyára mérlegelni fogja a tett indítvány jelentőségét s azon indokokat, melyek az indítványnak kellő értéket kölcsönöznek: s ha azokat horderejükénél fogva elég fontosaknak találandja, a három derék hazafi iránt bizonyára lerója a kegyelet és elismerés adóját most is éppen úgy, mint tette volt azt minden alkalommal, a midőn nagy férfaink érdemeinek méltatása, a régi pitypoty nevű utozák új elnevezése került napirendre.

Nem akarunk tehát fontoskodólag disszertálni a fölött, hogy a kérdéses három utozának az indítvány értelmében s annak intenciója szerint való elintéztése mennyiben hívja ki a törvényhatóság patriotizmusát, mivel mélyrehatóbb jelentőséget nem tulajdonítunk neki, bár aktuális jellegét elvitatni nem lehet.

De úgy találjuk, hogy nagyon helyén való lenne, ha az ezredéves ünnepünk küszöbén egy lépéssel tovább menne a törvényhatóság, s alkalmazna radikális utozakeresztelést. Törölje el a térképen disztelenkedő csutorá, kassa, kapa, borona, moosár, fejsze, csalán stb. utozák neveit, melyek helyett kiválóbb hazafiak nevei sokkal kellemesebben hangzanának a magyar emberfülének.

Legyen Arad minden tekintetben magyar város s azokat a kopott tarisznyás ne-

veket helyettesítse olyanokkal, melyek érzelmi világára kellemesen hatnak.

Van nekünk Kinizsiek, Báthorik, Bersenyiek, Kisfaludiek, Jókaiak, Aranyok stb. stb. E fénylő csillagok nevei sokkal méltóbbak a vértanúk városához, mint a Pernyáva bármelyik utczájának régi ütött-kopott neve.

Az említett indítvány kiegészítésül ajánljuk a következő új elnevezéseket: belváros helyett: I. kerület; Sarkad helyett: II. kerület; Pernyáva helyett: III. kerület; Újtelep helyett: IV. kerület; Pótlura helyett: V. kerület; Sógá helyett: VI. kerület és Gáj helyett: VII. kerület elnevezést.

Illés utozá helyett	Heim Domokos utozá
György	Török Gábor
Mihály	Csarnovics Péter
Miklós	Lakatos Ottó
Csutóra	Bohus
Fejszes	Vasárhelyi
Kaps	Kinissi
Kasza	Bersenyi
Borona	Berosényi
Sarló	Kisfaludi
Mocsár	Jókai
Osalan	Arany János
Gödör	Szilágyi Mihály
Trombita	Báthory
Sár	Kont Miklós

VII. kerület (Gáj) utozái egyelőre érintetlenül maradnának, illetve most csak a Sarkad és Pernyáva utozái nyerjenek új elnevezést, nemcsak a fent előadott, hanem azon indokoknál fogva is, hogy az újabb időben megindult építkezések folytán a házszámok újítása, rendezése is égető szükségét képez, mivel egyes utozákban oly szétszórtan vannak az egy szám alatt levő, de a, b, c, d, e, stb. jelzőkkel ellátott házak, hogy alig lehet eligazodni rajtuk, s csak fáradságos keresgélés után található fel a keresett házat.

RÉBUSZ.

HIREK.

Október 20. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Vendel. — Protestáns naptár: Vendel. — Görög-keleti naptár (október 8.): Pelágia. — A nap két 6 óra 27 perczkor, nyugszik 5 óra 3 perczkor.

Október 21. Hétfő. Róm. kath. naptár: Orsolya. — Protestáns naptár: Orsolya. — Görög-keleti naptár (október 9.): Jakab. — A nap két 6 óra 29 perczkor, nyugszik 5 óra 1 perczkor.

Szabadsgapharozsi emléktárgyak országos muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

A Kölcsey-egyesület munkaprogramja.

(A Kölcsey-egyesület választmányi ülése.) — Saját tudósítónktól. —

A Kölcsey-egyesület tegnap megtartott választmányi ülése érdekes tárgysorozatból birt.

Edvi Illés László indítványát tárgyalták a milleniumi év munka programjára vonatkozólag.

Az ülésről referádánk a következő:

A választmányi ülés 6 órakor vette kezdetét a polgári fiúiskola könyvtár helyiségben.

Varjassy József elnöklete alatt jelen voltak: Edvi-Illés László, Pekár Károly, Rosenberg Sándor dr., Abrai Lajos, Lukó Albert, Kara Győző, Haslinger Ferencz, Brusch Alajos, Kovács Vincze, Boros Vida.

Az ülés megnyitása után Kara Győző titkár olvasta fel a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet hitelesítették.

Következett ezután a választmányi ülés tárgysorozatának legérdekesebb része, Edvi-Illés László egyesületi alelnök indítvány sorozata az egyesület munkaprogramjáról a jövő, milleniumi év alatt.

Az indítvány első része az egyesület belső

szerkezetének kiépítése. Ez voltaképen azt célozza, hogy az egyes szakbizottságok ügyrendjüket még ez év utolsó választmányi üléséig elkészítve az elnökséghez benyujtsák.

Az egyesület keretének kibővítése az indítvány második része. Indítványozó ugyanis az egész megyére óhajtja a Kölcsey-egyesület működését, hatáskörét kiterjeszteni és a nagyobb helyeken fiók bizottságokat, könyvtárakat létesíteni, valamint ismeretterjesztő estélyeket rendezni.

Az indítvány ezen passzusa hosszabb vitát eredményezett a választmányi tagok között. Hozzászóltak a kérdéshez Boros Vida Varjassy József, Abrai Lajos és Illés László.

A minden oldalról megvitatott kérdés felől végre is úgy határoztak, hogy egyelőre fiók-bizottságokat Pankotán, Kisjénőn és Csermőn fognak létesíteni.

A népszerű felolvasások, az úgynevezett szabadlyceum megteremtése szintén egy része az indítványnak.

Ezen eszme keresztül vitelének ügyét, baját Somogyi Gyula vállalta magára. Ezen előadások, melyek mindenestre igen népszerűek lesznek egyrészt ingyenes voltukkal, másrészt praktikus lényegükkel a fa- és fémpári szakiskolában lesznek majd megtartva.

Abból az alkalomból, hogy jövőre Magyarország ezredéves multját ünnepli, az indítvány azt az eszmét veti fel, hogy mindazon személy és helység nevek, melyeknek idegen a hangzása erre az alkalomra kivétel nélkül megmagyarosíttassanak.

Az indítványt lelkesedéssel fogadták és keresztülvitelének módzatait meghatározták.

A jövő évre évkönyv szerkesztését hozza javaslatba az indítvány ötödik része. Az évkönyv magában foglalná az egyesület történetét, melylyel Somogyi Gyula bizatnék meg és közölné ugy a Kölcsey-egyesület irodalmi pályázatán pályanyertes munkát, valamint az egyes megdicsért munkákat.

Az indítvány utolsó része az egyesületi ház kérdésével foglalkozik. Indítványozó szeretné, ha jövőre már lehetnének alapkövét az egyesületi háznak. Ennek az eszmének keresztülvitelére karöltve fognak eljárni a muzeum elnökségével, kikkel egyetemben országos gyűjtést rendeznek. Az épület homlokzatán pedig ezen felirat ékeskednék: az Aradi Kölcsey-egyesület ereklyemuzeuma.

Olvasták az ülésen Lukácsy Miklós választmányi tag levelét, melyben ugy választmányi tagságáról, valamint a hazafias ünnepeket rendező bizottság elnökségéről lemond azon indokból, hogy véglegesen elköltözött a városból.

A választmány sajnálattal vette tudomásul érdemes tagjának tisztségéről való lemondását és érdemeinek elismerésül — mert az ő lakásán ringott a Kölcsey-egyesület bölcsője — tiszteletbeli tagjának fogja a legközelebbi közgyűlésen választani.

Megüresedett helyére egyhangulag Kovács Vinczét választották a hazafias ünnepeket rendező bizottság elnökének.

Mádai Mátyás a neki a dalárdák szervezése körül szerzett érdemének jutalmul küldött 20 forintot visszaküldte az egyesületnek. Ezen husz forint mikénti felhasználása érdekében érintkezésbe fognak lépni az adományozóval.

A solymosi váromladék — mint már irtuk is — a Kölcsey-egyesület tulajdonába ment át, mely egyesület hivatva lesz az omladékot a végelpusztulástól óvni.

Elhatározták, hogy a vár egyik szobáját helyrehozzák annyira, hogy az a kirándulók számára rossz idő esetén menedékkül szolgáljon. Ebbe a szobába fognak elhelyezni a vár röviden megírt történetét, valamint vendég, illetőleg látogatók könyvét.

Oródy Nándor glogováci jegyző beküldte a Kölcsey-egyesület tulajdonát képező öt halom bérleti összegét azon megjegyzéssel miszerint tegyen intézkedést az egyesület arra nézve, hogy a bérlet meghosszabbítható legyen. A választmány megadta Oródy Nándornak a mandátumot arra, hogy a bérletet megújítsa a régi bérlettel, annál is inkább, mivel a kezelésért a lehető legnagyobb elismeréssel adózik.

A pénztári jelentés a következő: A múlt havi bevétel 155 frt. Kiadás 180 frt 60 kr. Pénztári készlet 2615 frt 80 kr.

Uj tagoknak felvétettek: Bodrogi János, Nyíga, György, Kilényi József; Brunner Etelka, Kaniczér Kálmán, Tabajdi József, Guttmann Samu.

— Rosenberg Sándor dr., Arad mély tudomány és hazafias gondolkodásu főrabbija, mint arról lapunk hasábjain már többször szó volt, azon indítvánnyal lépett a napokban megtartott országos rabbi gyűlés elé, hogy a polgári esketés után a keresztény és zsidó felek közötti vegyes házasságot a rabbi egyházzal megáldhassa. Ezt a liberális érzelmre valló és minden tekintetben helyes indítványt az országnak csaknem összes zsidó hitközségei a legnagyobb örömmel fogadták, üdvözlő táviratokat küldöttek érte Arad tudós főrabbi-jának, az orsz. rabbi gyűlés orthodox elemei azonban a „Magyar Allam“ és a néppárti újságok fékezhetlen örömrivalgása közt megtagadták tőle a szankciót. A rabbi gyűlésnek ezzel a maradi és értelmetlen döntvényével foglalkozik mai vezetőnkünk, a melyben Kohlbauer Ferencz, az aradi lyceum egyik széles műveltségü tanára kiváló kritikai késsel veszi boncolás alá és helyezi kellő világításba a hozott képtelen és szűkkeblű határozatokat. Az alapos és aktuális cikkekre e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét.

— Uj ezredes. Mint a hadsereg rendeleti lapjának tegnapi számában olvassuk, a király elrendelte, hogy fekete-ardói és nagy-tarnai Meyer Guidó ezredes az Alexis orosz nagyherceg 39. sz. gyalog ezredtől Aradra, a II. Lipót császár 33. sz. gyalog ezredhez helyeztessék át.

— Az első előkelő esketés az aradi állami anyakönyvvezető, Szondy Béla előtt tegnap reggel 10 óra után köttetett meg, nagy érdeklődés mellett az új esküvői rendre kíváncsi népnek. A városház emeleti kisterme, hol a házasságkötési aktus végbement, jóval az ünnepélyesség előtt megtelt előkelő közönséggel, melynek sorában több hölgyet is láttunk, kik érthető érdeklődéssel fogadták a jegyespárt s tanulmányozták az egyszerű, de annál fenségesebb polgári esketést. A menyasszony Hodossi Róma Viktor kisasszony, néhai Hodossi József dr. volt zárandmegyei alispán leánya, egyszerű fekete bársony utozai toilettben jelent meg völegénye Ardellén Kornél szintyei ügyvédjelölt karján. — Tanúk voltak a Memorandum pörből ismert fiskálisok: Suciú Aurél a nő és Veliciú Mihály a férfi részéről. Az „állami plebános“ Szondy Béla kitűnően festett. Fekete, préselt atlasz atilla, rajta széles, himzett nemzetiszínű öv, hatalmas fekete atlasz mente, piros bársony tokos diszkard, sastollas kalpag és ezüst-sarkantyus csizma, amelyben ugyancsak megfeszült az elegans magyar nadrág s benne a testes anyakönyvvezető. Mindenekelőtt a szokásos formulát mondotta el az előtte helyet foglaló jegyes párnak hangosan, erős páthosszal, mint az egy volt református lelkészhez illik. Majd felkérte őket neveik hangos be-mondására, ami szintén megtörtént. Erre a közönséget felkérte, hogy a házasság megkötése alatt álljon fel. Völegény, menyasszony kölcsönösen kijelentették, hogy egymással házasságot akarnak kötni, mit aztán az anyakönyvvezető konsztált s az egybehangzó kijelentés alapján őket házastársaknak nyilvánította, figyelmeztetvén egyuttal az új párt, hogy a törvénynek eleget tettek ugyan, de röjják le a vallásuk iránt tartozó köteleiket is és a templomban áldassák meg a frigyét. Megemlítjük, hogy a menyasszony gör. kath. a völegény gör. keleti vallásu. A házas-

sági jegyzőkönyv felolvasása után azt az új pár, a tanúk, az anyakönyvvezető aláírta, ez utóbbi átadta a házasság megkötéséről szóló okmányt s boldogságot kívánt az esküvőhöz. Az esketők polgári tisztviselőt a közönség lelkesen megölelte s ezzel az érdekes aktus véget ért.

— **Előléptetett vámellenőr.** A m. kir. pénzügyminiszter D a l a Lajos a r a d i m. kir. fővámhivatali ellenőrt az ujvidéki m. kir. fővámhivatalhoz fővámshedővé nevezte ki. A távozóban, ki méltán megérdemelt előléptetésben részesül, városunk egy intelligens tisztviselőt veszít el.

— **A polgári házasság templomából.** Az a r a d i állami anyakönyvvezetői hivatal, a civil templom ugyancsak igénybe van véve az utóbbi napokban. Tegnap volt egy esküvő, s ma már ismét lesz kettő. Reggel 9 órakor Figusch Adolf János lép házasságra Ferber Teréziával, fél 11 órakor pedig Benkő József Hakl Borbálával. Volt az eddig lefolyt két hét alatt két dispencziós házasság is, mely kedélyességénél fogva érdemel említést. Két oláh atyafi óhajtotta volna a civilpap áldását elnyerni, de hamar — mert mint mondták — a lakodalmi ebéd már idő, s délre szeretnének már otthon lenni. Nem volt egyéb hátra, mint dispencziót kérni a polgármestertől, aki azt meg is adta nekik. Volt ezenfelül egy vegyes házasság, hol az izraelita férj keletre keresztény nejével, kivel már 22 év óta együtt éltek. Ez az esküvő természetes zárt ajtókkal mellett folyt le; amennyiben maga az egybekelés tökéletesen diszkrét jellegű volt.

— **Vidéki hírlapírók értekezlete.** A vidéki sajtó magasztos feladatának teljesítése közben egy-egy határfát állít fel pályafutásán, midőn egyes lapjai hosszabb multra tekinthetnek vissza. A Nagyváradon megjelenő „Nagyvárad“, mely a vidéki sajtó egyik tekintélyes organuma, pályafutásának negyedszázados útjára állít le ilyen határfát, vagy jobban mondva emlékoszlopot az ünnepélylyel, melyet szeptember 27-én rendez. A magyarországi sajtó ez ünnepélyen tekintélyes számmal vesz részt, mert az ünnepélyek mellett gyakorlati dolgok is szóba kerülnek a vidéki hírlapírók helyzetéről. Tervbe van többek közt véve, a vidéki hírlapírók segélyintézetének a felállítását. A „Nagyvárad“ ünnepélyén s az értekezleten Aradról részt fognak venni: Barabás Béla dr. orsz. képviselő, Müller Károly, Sz. Horváth Elemér, az „Alföld“ segédszerkesztője, Vass Géza, az „Aradi Közlöny“ felelős szerkesztője, Cs. Endre Dániel, az „Aradi Híradó“ szerkesztője, Szöllösi István, E. Illés László, Tiszti Lajos.

— **Arad város tanácsa** tegnap délelőtt tartotta rendes heti ülését Salac Gyula kir. tanácsos polgármester elnöklése alatt. Az ülésen csekélyebb jelentőségű belügyeket intézett el.

— **Az aradi hírlapírók és írók köre** ma délután fél kettőkör az egyesület helyiségében választmányi ülést tart, melyen több kiválóan fontos és érdekes tárgy kerül elintézés alá. A választmányi ülésre s helyen is felhívjuk a választmányi tagok figyelmét, s kérjük, hogy azon minél nagyobb számban megjelenjenek. Brankovics György elnök, Hrabovszky Lajos titkár.

— **Kérélem az emberbarátokhoz.** Az aradi szegénytanulókat segélyező egyesület az ideitől tartamán is megnyitja konyháját, a hol naponta 120 iskolába járó éhező árva gyermek meleg, tápláló ételt kap. A nemes öszel elérhetése végett azon tiszteletteljes kérelemmel fordulok Aradváros és Aradmegye mélyen tisztelt gyermekbarátjaihoz, kegyeskednének az önhibájukon kívül éhező, az envedő árvákat is szeretőkben részesíteni s bárminő élelmiszert a dományos által a kicsinyek

fájdalmát enyhíteni. Egyesületünk lisztet burgonyát, babot, lenosót, zsírt, kőszót, húst, hagymát stb. legnagyobb közönséggel elfogad. Az ajándékokat Kovács Vincze titkár urhoz (polgári fiúiskola) kérem elküldeni. Az ártatlan árvák kérését minden emberbarát jóindulatába ajánlva vagyok Aradon 1895. október 19-én tisztelettel H a u s e r Károlyné a szegény tanulókat segélyező egyesület elnöke.

— **Borongó őszi idő.** Az eső ostorszállai paskolják az aszfaltot, a pár nap előtt még mosolygós égen tépett felbőfoslányok usznak... Az ősz boruja til a házak felett, szomorú arccal hirdelve elmúlását az aranyban fürdő nyárnak. A népes korzó üres, s az a pár ember, mely sietve halad tovább, nem az aszfalt virágait nézi, hanem dideregve halad tovább, hogy mielőbb végezhessen a dolgát, s meheszen — haza... Az otthon fogalma az őszel újra emelkedett; az otthonlők száma szaporodott... Hiába, csak jó a meleg kandalló, pattogó tűz mellett álve szolni átkot a gyászatos időre, s ott ben konstatálni, hogy itt az ősz.

— **Minoriták felszentelése.** Brogyáni Kázmér és Szikra Lénárd aradi minorita rendű végzett növendékeket Cséka Nándor püspök, érseki helynök, tegnap szentelte fel áldozó papokká az angol kasszonyok budapesti templomában. A fiatal szerzetesek a minoriták aradi társházába lesznek továbbra is alkalmazva.

— **Lecsukott ajtók.** Hosszu, hosszu időközön át kellemes zsongás, elevenségről, életerőről tanuskodó zaj hangzott fel az ószi oszlop-csarnokos falak közt. Óreg és fiatal törzsvendégek diskurusa, vidám kacagása tette élénké a hangulatot. Pinózerék szaladoztak egyik asztaltól a másikhoz; itt sakkoztak, amott bilaradoztak; mindenütt pattogott az élcs s kivált az éjjeli és éjféli utáni órákban a duzzadó jókedv kikapadhatlan forrása volt ez a különben eléggé szurtos lokalitás. A kassza trónján tüzes szemű leány kokettirozott a vendégekkel, hallgatta azok patriarchális udvarlását s türe békés megadással a fiatalabbak szellemesnek képzelt viczozeit. Ejjel durrogott a pezsgő, a márványlapokon széjjelfolyta konyák, kakaó, kapucsiner, csálya, inyenca; ajkaknak ezek a drágán megfizetett delikateszszéi. Hátul, a kevéssé megvilágított zöld asztalnál morózus bácsik keverték a kártyát s nyerték el erős izgalomban egymás pénzét. A kávéház melletti négylábon helyiségben pattkint folyt a sör s a vastag füstfelhőben jókedvű emberek ettek, ittak, beszélgettek. Olykor cigányzene is szugott bele az éjszakába. A leghátulsó asztalnál egy óreg, vörösös arcú őszhajú ember motyogott magában, ivott állandóan s humorizált a többiekkel. Tegnap aztán megváltozott a helyzet. A kávéház ajtóit becsukták, a sörsarnok letüggönyözve és szintén zárva. A vigasság helyén rideg csend honol, sehol egy élő lélek. Az óreg, vörösös arcú, őszhajú ember pedig az ügyességi börtönben ül s várja míg felette törvényt ílnek... Ez lett vége a Szechenyi kávéháznak s a hirhelt Scheinberger-féle sörsarnoknak. Ki mondották felette a csődöt. Es nem sokára megütik a dob, a mely végző halálát fogja jelenteni a szomorú hírvégre vergődött mulatóhelynek.

— **Kinevezés.** A király Tórfi Dezso aradi kir. járásbírósi aljegyzőt a zombolyai járásbíróshoz albíróvá nevezte ki.

— **A dohánytőzsdék vasárnapi munkaszüneté.** Az a r a d i kereskedelmi és iparkamara a dohánytőzsdék vasárnapi munkaszünetében a kereskedelemügyi miniszterhez hosszabb felterjesztést intézett, melyből az alábbi részeket közöljük:

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. cz. rendelkezésének az volt a céljuk, hogy iparosnak és kereskedőnek egyaránt biztosítsák hetenkint egy napon a pihenés, melyre azoknak, különö-

sen pedig a segédzemélyzetnek szüksége van. Sajnos azonban a törvény ez intenciója egészben és mindenre kiterjedőleg mindeddig nem valósíthatott meg, mert a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminiszternek 2.621/892 szám alatt kiadott rendelete az állami egyedárúk, s első sorban a dohányneműek eladásával foglalkozó kereskedőket kivette a munkaszünetet élvezők sorából s arra kötelezte őket, hogy árúhelyiségeiket a munkaszünetes napokon is déli után 4 órától este 9 óráig nyitva tartsák. Ezen pénzügyminiszteri rendelet következtében Magyarországon hetven ezer polgar fosztatik meg egy oly kedvezménytől, melyet szentesített törvény biztosít mindenki számára.

A hivatkozott sérelmes rendelet életbe lépte óta eltelt idő gyakorlati tapasztalatai eléggé beigazolták, hogy a vasárnapi munkaszünet ilyen megosonkítását sem a forgalom, se pedig az államkincstár érdeke nem kívánja. Azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk nagyméltóságodhoz, hogy azon magasabb szempontoknak általános érvényesülése érdekében, melyek a törvényhozást az 1891. évi XIII. t. cz. megalkotására indították, az ország hetven ezer polgarának vasárnapi nyugalmát és pihenését megszeressni, s e végből a nagyméltóságú magyar királyi pénzügyminiszter urnál kieszközölni méltóztatassék, miszerint annak 2.621/892 számú rendelete megfelelően módosítván, a dohányneműek vasárnapi elárúsítása iránti intézkedés legalább az egyéb cikkek eladásával is foglalkozó kis-tőzsdésekre nézve a munkaszüneti törvény intézkedéseivel összhangba hozassék, illetve az állami egyedárúk eladása is üzletekben, azon órákra szorítassék, melyekben s hivatkozott t. cz. értelmében egyéb cikkek eladása megengedve van.

— **Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter Lind Gyula okleveles tanítót a székesvári állami elemi iskolához rendes tanítónak kinevezte.

— **A kiszolgált altisztek alkalmazása.** Mind azokat az altiszteket, kik a hadseregben tizenkét évig ténylegesen szolgáltak és ugynevezett „certifikátot“ kaptak, mindaddig az állami kisebb hivatalok és szolgai állások elnyerésében előnyben részesítették. Ily módon akarták a hosszabb ideig szolgáló altiszteket előnyben biztosítani és ez által az altiszteket arra bírni, hogy a három évi szolgálat után tovább is a hadseregben maradjanak. A hadügyminiszter most tovább megy és a kedvezményt kizárólagos jog alá akarja átváltoztatni. Mint értesülünk, a közös hadügyminiszter a miniszteriumokhoz átiratot szándékozik intézni, melyben felszólítja az illető minisztereket, hogy mindamaz állásokat, melyek betöltésénél mindeddig a kiszolgált altiszteket előnyben részesítették, ezután csak az „certifikáttal“ bíró altiszteknek adományozzák. Ha netalán a kihirdetett pályázat daczára kiszolgált altisztek nem jelentkeznek, úgy azokat az állásokat mindaddig, míg a kívánalmakkal felruházott altiszt nem jelenkezik, ne töltsék be hanem legfeljebb helyetteseket nevezzenek ki.

— **Kinevezés a klerushban.** Makórol irják lapunknak: Dessewffy Sándor csanádi megyés püspök Várady Árpád, püspöki titkár püspöki kamarássá nevezte ki. A jól megérdemelt előléptetés papi körökben megelégedést kelt.

— **Csavargók baja.** Érdekes rendeletet intézett Perczel Deszö belügyminiszter Arad megye és város és az ország minden törvényhatóságához. Az ország különböző vidégi, rangú és módú csavargói így hűvösebb idők beállával ugyanis nagy előszeretettel vonulnak be a kórházak meleg termeibe. A dolog nélküli csavargók mint „nehéz betegek“ beálltanak a kórházakba s ott maradnak néha egész télen keresztül ingyen koszon és kvártélyon. Ez ápolatás miatt az illetőségi törvényhatóságoknak tetemes költséget okoznak, amit tulajdonképen az illetők munkakerülése miatt kell fizetniük. A belügyminiszter most egy rendeletet adott ki, mely a „nehéz betegségű“ urakat kiltítja az ország összes kórházaiból. A rendelet utasítja Aradmegye és a város törvényhatóságát is az iránt, hogy az ilyeneket csak halaszthatatlanul kórházi ápolást igénylő betegséggel vegyék föl. A miniszter ujabban Singer Károly csukrászlegényt, Adamovics Pinse nap számot és Lendli Agoston dologkerülő csavargót tiltotta ki az összes hazai kórházakból.

— **Uj-Szent-Anna a szocialisták ellen.** A nemzetközi szocialisták ellen a vidéken mind-

egyre terjed a mozgalom. Két helyről is értesítenek bennünket, hogy gyűlést tartottak a állást foglaltak a nemzetközisekkel szemben. A napokban tartotta a jászberényi kath. legényegyesület gyűlését, a melyen elítélték a nemzetközi szocialisták hazai és törvényellenes törekvéseit, a másik gyűlést Uj-szent-Anna-n tartották József elnölete alatt, a melyen szintén állást foglaltak a nemzetközi szocialisták ellen. Mind a két gyűlés kimondta, hogy csatlakozik az iparos ifjak országos egyesülete által megindított mozgalomhoz.

— Kutba futt cseléd. M a k ó r ó l írják lapunknak: D e s s e w f f y Sándor osanádi megyés püspök itteni uradalmán az egyik kutban egy férfi hullára akadta k, mely orvosi vizsgálat szerint már három nap óta fekszik ott. Az illető — ruházatáról ítélve — valamely cseléd lehetett. A nyomozás legszélesebb körben indították meg, annak kiderítésére, vajjon öngyilkosság, bűntény, vagy véletlen áldozata-e az illető.

— Gyári baleset. Ismét baleset történt tegnap az aradi vaggongyárban. F i n k Lajos, ott alkalmazott géplakatos saját vigyázatlansága folytán elvágta a bal keze hüvelykujját. A sebesültet otthon ápolják.

—X— Figyelmeztetjük a n. é. közönséget, hogy ma vett értesülésünk alapján olcsón és jól, mindennemű őszi és téli évadra szükséges női divat kelméket, szines barcheteket berlini és posztó kendőket alsó ruházatokat stb. csak I s s á k o v i t s I s s ó n á l Forray utcában lehet beszerezni.

—X— Hogy mit is vegyünk karácsonyi ajándékul? Nem volna nehéz megválasztani, ha rendes időben rá gondólnánk. Többnyire azonban az utolsó napokra halasztják a megrendeléseket, amikor már mindenütt sok a dolog, és ebből következik az aggodalom, vajjon meglesz-e a megrendelt ajándék? Idejekorán kell tehát a beszerzésre gondolni. — Mint igen csélszerű karácsonyi ajándékot ajánlhatjuk a fénykép után készülő életnagyságu képeket. Örökös emlék (elhunytakra is). Ilyeneket (fénykép után) készít az 1879. óta Bécsben II. Praterstrasse 61. fennálló, többször kitüntetett S i e g f r i e d B o d a s c h e r-féle műintézet. Bővebb felvilágosítást a mai számban megjelent hirdetés ad.

— Kitiltott oláh tankönyv. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az országos közoktatási tanács véleményezése alapján a „Fragmente din autorii romani vevhi si moderni, de G. S. Stoicescu. Bucuresti 1891” című román könyvnek a hazai román iskolákban való használatát, vagy az iskolai könyvtárakban való tartását megtiltotta, mivel oly darabokat tartalmaz, melyek a román népet a magyar állam ellen izgatják.

— Rejtélyes haláleset. Liptó-Szent-Miklós-son tegnap H e r z Fülöp odavaló gazdag polgár hirtelen meghalt. Végrendeletében összes vagyonát, a mely körülbelül háromszázezer forintot tesz, a lipító-szent-miklói izraelita hitközségnek hagyományozta. Herz halála igen gyanus körülmények között következett be, ennek folytán a hatóság elrendelte a holttest felboncolását. A boncolás eredményét nagy izgatottsággal várják.

GYÁSZROVAT.

† Heller Nanetta. Alólírottak fájdalomtelt szívvel tudatják, a szeretett anya, nagyanya, testvér és jó rokon Heller N a n e t t a folyó évi október hó 18-án, reggeli 9 órakor, hosszabb szenvedés után, életének 72-ik évében történt gyászos elhunytát. A drága halott hült tetemei, folyó hó 20-án, délelőtt 10 órakor fognak az izr. kórházból örök nyugalomra tetetni. Aldás és béke hamvai fölött! Arad, 1896. évi október hó 19-én. A gyászoló család.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Értesítés. A lyceumi tornacsarnok re-noválása befejeztetvén, a tornaegyesület t. működő tagjai ezennel értesítetnek, hogy a tornaórák folyó hó 21-én azaz hétfőn megkezdődnek. Az egyesületi tornaórák hétfőn, szerdán és pénteken este 6 és fél órától 8 óráig tartanak. Az egyesületbe belépni kívánók

egy működő tag ajánlása mellett jelentkezhetnek a rendes tornaórákon a lyceumi tornacsarnokban. Beléphet az egyesületbe az alapszabályok értelmében minden fedhetlen jellemű önálló egyén, ki életének 20-ik évét betöltötte s kit egy rendes tag ajánlása mellett a választmány fölvesz. Az egyesület kebelében fennálló vívőkör működését november 1-én kezdi meg. Aradon, 1896. október 20-án. Az elnökség.

(*) Az első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület elnöksége ma vasárnap d. u. 4 órákor az egyesület helyiségében (Szabadságtér 11. szám I. emelet) választmányi ülést tart, mely alkalommal új tagok is felvételnek. Az elnökség.

(*) Az aradi általános munkás betegsegélyző egyesület t. tagjai és a gyógyszerész urakat ezennel tisztelettel figyelmeztetjük, hogy további intézkedésig a gyógyszerek egyelőre csakis Földes Kelemen (Deák Ferenc-utcai) és Heim Bertalan (Séga, Pécskai uti) gyógyszerárakból szerezhetők be. Az itt nem említett gyógytárakban kiszolgáltatott gyógyszerek az egyesület pénztárából — e figyelmeztetés után — meg nem térítettnek. A k ö s p o n t i v á l a s z t m á n y.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap (október 20.) Délután fél helyárral: A madarász, operette. Este: Dózsa György, népszínmű.

Hétfő (október 21.) A becsstelenek, színmű. Kedd (október 22.) Ripp van Winkle, operette. Szerda (október 23.) A s Orleansi szűz, dráma. Csütörtök (október 24.) Ahol a kosznak, rig-játék.

Péntek (október 25.) Toto és Tata, operette. Szombat (október 26.) A suhanoz, operette. Vasárnap (október 27.) Délután fél helyárral: A szidó honvéd, népszínmű. Este: A Pataki lányok népszínmű, itt először.

Vándoruton.

— Tompa Kálmán könyvről. —

Nagyon kevesen vannak, akik Tompa Kálmánban, a színészben nem ismerik a poétát is, hiszen az aradi lapok meglehetősen gyakran közölnek azokból a meleghangú versekből, amelyek az ő otthonát, az ő családi körét éneklék.

Most egybegyűjtve hozza nyilvánosságra Tompa Kálmán az ő költeményeit „Vándoruton” címmel.

Nem kételkedünk benne, hogy a kötet úgy anyagilag, mint erkölcsileg meg hozza Tompának azt az eredményt, mely arányban áll jól teljesített költői munkásságával.

A mű karácsony előtt jelenik meg, s ára 1 frt lesz. Előfizethetni a szerzőnél.

A sajtó alatt levő kötetből közöljük az alábbi, egyszerűségében is megkapó költeményt:

Eresz alatt fecske fészek.

Eresz alatt fecske fészek
Négyen ülnek benne.
Egy öreg pár, meg két fiók
Sziveik szerelme.
Ott szorongnak ott nevelik
A kicsi fecskéket . . .
S mintha csak a sorsunk volna
Az a fecske fészek.

Még lejjebb az eresz alatt
Van egy kis szobácska.
Ott szorongunk, ott búsulunk
Édes boidogságba.
Négyen vagyunk mint a fecskék
Te, meg én; öregje!
Meg két kicsi ember fiók
Sziveink szerelme.

Vándor madár, fecske madár
Beh szeretlek téged.
Hisz a végzet össze kötö
Sorsomat te véled.
Ősz s tavasszal utra szegszed
Holló színű szárnyad,
S mint a hogy én, keresgéled
A jobbik hazádat.

Maradj csak az eresz alatt
Míg az ősz be nem jön,
Veled megyek akkor én is

Veled, hegyen völgyön.
S ha tavasszal újra eljössz
Keresd föl e házat,
S ajkaddal csicseregj fel
A te vándor társad!

* Toto és Tata ment tegnap este másodszor szép közönség előtt. A kettős czimszerepet Pálfi Nina játszotta osekély sikerrel. A többi szereplők kivétel nélkül igyekeztek életet önteni a jókora izetlenségekkel tarkított darabba.

* Színház hírek. D ó z s a György Jókai történelmi drámája kerül ma este színre a színházban. Az erőteljes czimű szerepet Gál Gyula fogja játszani, kivüle Tóvölgyi, Angyal, Tompa, Balassa, Gyöngyi, Rónaszéki, Bács és Szendrői vesznek jelentékenyebb részt az előadásban. Holnap az élénk tetszéssel fogadott „Becsstelenek”-et ismétlik meg az első előadás szereposztásával. „A s Orleansi szűz”-re Schiller klasszikus drámájára készül a színtársulat drámai személyzete. A czimszerepet Tóvölgyi Margit játssza.

TÖRVÉNYKEZÉS.

A László-malom bűnügye.

A nagyváradi László-malom bűnperének tárgyalását tegnap folytatták. Első tanúnak Bartók Jakabot, a malom volt felügyelőjét hallgatták ki. Bartók azt vallja, hogy a malom üzlete az 1882. év óta folyton hanyatlott s ezt az erős konkurencziának, czélit tévesztett üzletvezetésnek, a bevásárlásnál követett hibás eljárásnak tulajdonítja. Mint felügyelő-bizottsági tag teljesítette kötelességét, a folyószámlákat, a raktárakat s a kimutatások végső összegeit megvizsgálta. Hamis könyvvezetésről nem tudott. Szivességi váltókról volt tudomása. A malomról évekkel ezelőtt hangoztatott rossz híreket hallotta, sőt az egyik közgyűlésen erre nézve erélyes felszólalás is történt, de konkrét esetet nem hoztak fel, sőt az illető felszólaló beválasztatván az igazgatóságba, véleménye teljesen megváltozott.

Mihelfi Adolf ügyvéd és Hollósi Dezső volt malompenztáros tanuvallomásai nem voltak lényegesek.

Schatz Henrik, a malom volt segédkönyvvezetőjének tanuzását a legnagyobb érdeklődéssel várták. Schatz a malom folyton hanyatló üzlete miatt szabadulni óhajtott innen. A helytelen elkönyvelést sejtette s az eltitkolt váltókat Konda meghagyására hagyta ki. A főkönyveket nem ő vezette. Az összegezek és átvittelek hamisításáról nem volt tudomása. A felügyelő-bizottság és igazgatóság tagjai — vallomása szerint — semmi ellenőrzést nem gyakoroltak, a főraktárt nem vizsgálták meg. Az évi nyomtatott számadás az eredeti fogalmazvány-nal nem egyezett. A Szilági birtokában volt 600 drb. részvényt a közgyűlésre hozták és kiosztották az általa megjelölt szavazóknak. Nem látta, hogy a felügyelők ellenpróbát eszközöltek volna.

Benedek Adolf régibb segédkönyvvezető vallja, hogy az ő idejében (1885–89-ig) a főkönyveket Konda vezette. Hamisítást nem vett észre. A főkönyvek a tisztviselők déli eltávózása alatt a hivatalos helyiségben maradtak a hivatalszolga felügyelete alatt. A tőzsdén Szilági operált 10,000 frt veszteséggel a malom számlájára.

Rafael Sándor a malom volt alkalmazottja, érdekes fölvilágosításokat adott a főkönyvekben foglalt hamisításokról és azoknak mikénti keresztülviteléről. Guttmann Sámuel és Guttmann Mór Edelman üzletében voltak és vannak alkalmazva; főnökük könyvvezetési módjáról nyilatkoztak, mely igen hiányos volt. A czél Kálmán volt tisztviselő, Benedek Adolf és Klein Tóbiás volt malom alkalmazottak vallomása lényegtelen.

Bakonyi védő azon közbeeső indítványokat tette, hogy a László-malom eddig kiadott összes mérlegei szerzettessenek be, az igazgatóság által folytatott börzei spekulációk derítettessenek ki továbbá, hogy Adler Ignác és Örcley Kálmán volt igazgatók s több fővárosi czég idéztessenek meg. A védő ellenezte továbbá a vádló ama indítványát, hogy az összes tanuk között Reismann Mór és Bartók is esküre becsájtassanak.

Simonffy közzvándó igen erélyes hangon ellenezte a védelem ezen indítványait, mire a törvényszék visszavonult s rövid tanácskozás után, a védelem által tett indítványnak nem adott helyt s az összes tanuknak megesketését

elrendelte. Igen érdekes volt Reismann Mór és Bartok Jakabnak Schatzal való szembesítése, melyet a törvényszék a védelem kérelmére rendelt el. Schatz szemükbe mondta Reismannnak és Bartóknak, hogy a felügyelő bizottság tagjai csak a mérleg végszámaikat nézték meg, azután aláírták, anélkül hogy megvizsgálták volna annak tételeit.

Az ítéletet kedden fogják kihirdetni.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, okt. 19. (Saját tud. táv.) A király holnap délelőtt Gödöllőről Budapestre érkezik, hogy délelőtt 11 órakor jelen legyen az erzsébetvárosi templom alapkövetésénél. Hétfőn általános kihallgatás lesz s ő felsége csak hétfőn este utazik vissza Gödöllőre.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) A királyt holnap a főváros tüntető zászlódiszszel fogadja. Ez demonstrálás lesz Zágráb ellen, mely a király látogatását szégyenletes botrányokkal zavarta meg. Az utvonal, melyen a király bevonul, és a templomalapkövetéséhez megy, kiválóan remekül fog kinézni.

A zágrábi események.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) A zágrábi események hatása legjobban nyilvánul éppen abban a felfogásban, a melyet a lezajlott botrányos tüntetésekről maguk a horvátok alkottak. Mindjárt a zászlósértés után maguk az egyetemi hallgatók akartak Bánffy elé járulni, ami tudvalevőleg nem sikerült, de már maga a kísérlet ténye eléggé bizonyítja, hogy konsternálva vannak maguk a horvátok is. Ugyanerről tesz bizonyosságot a horvát polgárok vállalkozása, akik most deputációban akartak Budapestre jönni és itt demonstrálni a demonstrálók ellen. Ennek a deputációnak, ha tényleg megszületik és eljön Budapestre, lehet hatása, még pedig élénk. Igazolná egyrészt a magyarok felháborodásának jogos voltát, másrészt pedig igazolná saját horvát diákjaik vaktságát és törvénysértését.

A horvát bán magatartása a megindított vizsgálatban a legjobb benyomást kelti mindenfelé, már t. i. azokban a politikai körökben, amelyek komolyan és nem heccz kedvéért foglalkoznak a kérdéssel. A bánnak ez a törvényes állásfoglalása egyben kilátásba helyezi, hogy a retorzió a kellő értékben fog érvényesülni.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) Ugronék ma este érkeztek a zágrábi botrány ügyében. Holló bejelentette, hogy Pázmádi leutazott adatokért, Zágrábba s kéri a pártot a legerélyesebb akcióra, melynek érdekében bizottság volna kiküldendő a módokat juthékkal megbeszélni. Visontai különösen Bánffy t öhajtja felelősségre vonni. Visontai előterjesztését elfogadták. Hétfőn újból üléseznek.

Zágráb, október 19. (Saj. tud. táv.)

A diákok kihallgatása folyton tart; a le-tartóztatott diákokat ma átadták az ügyészségnek.

Fejérváry báró a honvédségről.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) A pénzügyi bizottságban Hegedűs fölemlítette a lapok híreit a honvédségről. Fejérváry miniszter a leghatározottabban kijelentette, hogy az egész híresztelésből semmi sem igaz. A király a hadgyakorlaton a legnagyobb elismeréssel

nyilatkozott a honvédségről a mi a hadiparancsból is látható. A hadgyakorlat végén egy tiszt megbeszélés alkalmával kifogás volt minden katonanemre de hisz a hadgyakorlat célja éppen az, hogy a felmerülő hibákat megbeszéljék, a hibákat javítsák. A tiszt megbeszélések publikálása azonban éppen ezért lelkiismeretlenség. Egyébként a honvédség a hozzá fűzött igényeknek megfelel, mit a király dicsérettel hangsúlyozott is. Ez alkalommal a miniszter bejelentette, hogy a honvédezredek katonazekart kapnak.

Osztrák miniszterek Budapesten.

Budapest, okt. 19. (Saj. tud. táv.) Badeni gróf ma reggel Budapestre érkezett és az angol királyné szállodába szállt. Délajt meglátogatta Bánffy t, a minisztereket s Vasady t. Ezutóbbinál megfordult Goluchowszky és Bilinszki is.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) Az osztrák miniszterek holnap délután elutaznak, ma meglátogatták a minisztereken kívül számos jelesét közéletünknek.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) Goluchowszky ma délután meglátogatta a kiállítást s nagyon meglepték a látottak. — Este a szabadelvű klubba ment, hol teljes egy órát időzött.

Budapest, okt. 19. (Saj. tud. táv.) Goluchowszky gróf külügyminiszter, a ki ma a kabinet tagjainál való látogatásait folytatta, hat órakor megjelent a szabadelvű pártkörben és itt majdnem egy óra hosszat időzött.

A szabadelvű párt számos tagjával, kikkel a legutóbbi delegáció óta ismerős, beszélgetett és azután Bánffy báró miniszterelnökkel hosszabb ideig tanácskozott.

Badeni gróf miniszter és Bilinszky pénzügyminiszter ma délután Bánffy báró miniszterelnökkel és Lukács pénzügyminiszterrel hosszabban tanácskoztak. Ezen alkalommal a küszöbön álló kiegyezési tanácskozásoknak nem lényegéről, hanem csupán a modus procedendiről volt szó, azonban alapos a remény, hogy ezen tárgyalásokat rövid idő múlva hivatalosan is fölveszik és azok előreláthatólag lehető gyors befejezést nyernek, a mi bizonyára a monarchia mindkét államának érdekében áll.

A tegnapi minisztertanács.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) Tegnapi minisztertanács volt, amelyről azt irták, hogy főfőügyekkel foglalkoztak és ezen kívül a parlament teendőit beszéltek meg. Mint értesülünk, ezeken kívül foglalkozott még a minisztertanács a zágrábi eseményekkel is. Hogy ebben a kérdésben mit határozott, azt természetesen nem lehet tudni. De a kérdés aktualitására vonatkozólag mégis érdekes mozzanat ez.

A szultán irádója.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) A különböző kormányok felfogásáról érkező táviratok szerint, a szultán reformirádója általános meglegedést keltett. Helyeslik elhatározását, és öhajtják, hogy a törökök ne magyarazzák félre jó törekvéseit. Remélik, hogy Anglia fellépésének erélyessége és hatása után a szultán iránt előzékeny lesz.

A kiállítás ujságja.

Budapest, október 18. (Saj. tud. táv.) A kiállítás ujságjára nézve az első forum,

a csoportbizottság határozott. Ajánlat több volt. Ajánlatot tettek a magyar kultüregyletek és a hírlapírók nyugdíjintézete s ezek együttes ajánlata mellett több magánvállalkozó is. A csoportbizottság csodálatos módon mellőzte a kultüregyletek ajánlatát, amely a kiállítási lap jövedelmét kulturális czélokra fordította volna. E helyett favorizált egy magánvállalkozót amely Millennium czim alatt ajánlkozott s amelynek bevallott neve — Sasvári Armin. Remélhetőleg azonban a második forum, a kiállítás igazgatósága vagy legutóljára a harmadik forum, a kereskelemügyi miniszter meg fogja változtatni ezt a csoportbizottsági bölcshatározatot.

Az osztályorsjáték.

Budapest, október 19. (Saj. tud. táv.) Az osztályorsjátékot ma befejezték, a főnyereményt a 45429 sz. nyerte.

Mária Anunciata beiktatása.

Prága, október 19. (Saj. tud. táv.) Mária Anunciata főhercegnőt nagy pompával beiktatták alapítványi apátnővé. A királyt Károly Lajos főherceg képviselte; az ünnepség után az új apát nő az alapítványi hölgyekkel új otthonába vonult.

T. Koch ur!

Igazán sajnálattal olvastuk mai hirdetését, melyben tudatja, hogy városunkat elhagyni készüli, pedig azt hisszük, most volna ideje minden hölgynek, hogy az ön áldásos oktatásában részesüljön.

Mert száz és száz az oly hölgyek száma, kiknek eddig nem volt alkalmuk, hogy az ön művészes oktatásában részesülhettek volna.

S nagyon sok az oly hölgyek száma is, kiket részint a nyaralás, a szüretelés vagy más egyéb kikerülhetetlen házi — foglalatosság tartott vissza a tanulástól.

S még szántalanab, azon hölgyek száma kik eddig kételkedtek állításainak valóságában; S megvalljuk magunk is azok közé tartozunk míg meg nem győződhettem arról személyesen. Mert megvalva lehetetlennek tartottuk, hogy valaki két óra alatt szabni tanulhasson a mi igazán csodálatos, de Koch ur előadása szerint, mely nem csak tanulságos, hanem élvezetes és lehetetlen hogy a kinek csak kis hajlama van, ez igazán áldásos házi ipart megne tanulja. S joggal mondhatjuk kevés lesz azoknak a száma, kik ne igyekeznének az ön áldást hozó tantermébe, e minden jó gazdasszonynak okvetlen szükséges háziipart, az ön igazán művészes előadási módja szerint meg nem tanulni.

Telesku Róza, Papp Györgyné,
Deák Forencz-utca 32. Batthyány-utca.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti áru és értéktőzsdé.

— Gyenes és Balog özég jelentése. —
Budapest, október 19.

Gabonaüzlet: Buzát ma gyengén kínáltak, a vételkedv jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 25000 mm. 2 és fél krral magasabb áron.

	mmása	kg	frt
Tiszavidéki	8000	80.	6.80
"	300	81.	6.75
"	200	81.	6.80
"	500	81.	6.60
"	700	81.	6.92 $\frac{1}{2}$
"	400	80.	6.92 $\frac{1}{2}$
"	400	80.	6.75
"	600	79.	6.72 $\frac{1}{2}$
"	500	78.	6.70
Oláhországi	500	78.	6.60
Szerbiai	8000	77.	6.52 $\frac{1}{2}$
Pestvidéki	800	77.	6.47 $\frac{1}{2}$
Róza	400		6.10
"	800		5.95
Tengeri	1500		5.90

Határidőüzlet: Amerikából ma alacsonyabb árfolyamokat jelentettek s ennek dacára nálunk szilárdan indult az üzlet bu-

zában és tengeriben s meglehetősen kereslet
következtében úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osi buza	6.50-6.52
Buza május-júniusra	6.84-6.86
Tavaszi rozs	6.17-6.19
Osi rozs	5.93-5.95
Tengeri május-júniusra	4.55-4.56
Tengeri július-augusztusra	5.45-5.50
Tavaszi zab	5.93-5.95
Osi zab	5.78-5.74
Repce	10.95

Külföld: New-York: buzára 1/4-
5/8 tengerire 1/8 alacsony. Chicago: buzára
1/4 tengerire 1/8 alacsony. Páris, tartott,
London és Liverpool szilárd.

Ertéktözsde: Szilárd árfolyamokon
indult az üzlet s tekintettel az élénk üzletme-
nstré papírjaink úgy is zárultak.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	400.—
Magyar hitelrészvény	483.—
Osztrák államvasút	396.25
Rima-Murányi	284.—
Lombard	112.50

Budapest-kőbánya! serteskereskedelmi
csarnok. 1895. évi október hó 18-án. Hízott sertés
árak: I. Magyar első rendű: 1. Oreg nehéz
(páronként 400 kilon felüli súlyban) —. krig.
Oreg közép (páronként 300-400 kilogramm sui-
lyban) —. krig. Fiala nehéz (páronként 320 kl-
gron felüli súlyban) 54.-55. krig. Fiala közép
(páronként 251-320 krig súlyban) 54.-55. krig.
Fiala könnyű (páronként 250 krig. terjedő súlyban)
54.-55. krig. II. Magyar második: Nehéz
(páronként 280 kilon felüli súlyban) —. krig.
Közép (páronként 220-280 krig. súlyban) —.
— krig. — Könnyű (páronként 220 krig. terjedő
súlyban) —. krig. Szerb: Nehéz (pá-
ronként 260 kilon felüli súlyban) krig. Kö-
zép (páronként 220-260 kilogramm súlyban) —.
— krig. — Könnyű (páronként 220 krig.
terjedő súlyban) krig. — Sertes lét-
szám 1895. okt. hó 16-án volt készlet 11924
darab. 1895. október hó 17-én felhajtott: —
darab. 1895. október 17-én elszállított: 992
db. 1895. október 18-án maradt készletben 10932
db. — A hízott sertés ülesíráslyzata:
Változatlan.

Szeszűzet.

Október 19.

Ezen szikknek ára és üzletviszonyai a múlt héten
változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyera szesz 51
forint 50 krajcár, kicsinyben 53 forint — krajcár hordó
nékül, per 100 liter % beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatörzs.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, október 19. d. u. 5 óra.

Buza bányási uj	6.35-6.80
Buza tiszavidéki	6.40-6.85
Buza pestvidéki	6.35-6.80
Buza fejmegyei	6.35-6.80
Buza bécsei	6.45-6.90
Rozs uj, elsőrendű	6.05-6.10
Rozs uj, másodrendű	6.-6.05
Arpa takarmány	5.-5.20
Arpa étetni való	5.50-6.80
Arpa sörfőzvény	6.90-8.26
Zab	5.85-6.15
Tengeri bányási	5.90-5.95
Tengeri mész	5.85-5.90
Káposzta-repoze bányási	8.-8.25
Kóles	6.30-5.85
Buza március-aprília	8.88-6.85
Buza szeptember-október	3.51-6.53
Buza május-június	—
Rozs szeptember-október	5.96-5.98
Tengeri május-június	4.52-4.64
Tengeri július-augusztus	—
Tengeri októberre	5.95-8.—
Zab március-aprília	5.91-5.94
Zab szeptember-október	5.72-5.75
Káposzta-repoze augusztus-szeptember 1894.	11.05-11.10

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden.

Budapest, 1895. október 19.

Magyar aranyjáradék 4%	120.50
Magyar koronajáradék 4%	99.20
Magyar arany 4 1/2%	123.75
Magyar ezüst 4 1/2%	101.25
Magyar keleti vasút 1876.	121.25
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.75
Magyar nyerevény-sorsjegy kölcsön	161.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	145.—
Osztrák papírjáradék	100.25
Osztrák járadék ezüst	100.50
Osztrák járadék arany	121.50
Koronajáradék	101.25

1860-iki államsorajegyek	152.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1055.—
Magyar hitelbank részvény	434.—
Osztrák hitelbank részvény	400.25
Osztrák-magyar államvasút	395.75
20 frankos arany (Napoleon)	9.59
Weitzer János gép- és waggongyár részvény	342.—
Német birodalmi márka	68.80
London	120.05
Páris	47.55

Hivatalos árfolyamok

a bécsi áru- és értéktözsden.

— Aradi ipar- és népbank pénzváltó-üzlet tudósítása. —

Bécs, 1895. október 19.

Magyar koronajáradék %	100.—
Magyar hitelrészvény	483.50
Osztrák hitelrészvény	400.25
Anglóbank részvény	177.—
Laenderbank részvény	284.50
Bécsi bankkegyesületi részvény	167.75
Osztrák államvasút részvény	395.75
Déli vasút részvény	112.62
Osztrák északnyugati vasút részvény	—
Osztrák északnyugati (Elbevölgyi) részvény	279.—
Budapesti villamos városi vasút részvény	—
Salgó-tarjáni részvény	—
Rimamurányi részvény	279.50
Brassói közömbánya részvény	—
Dunagőzhajózási részvény	605.—
Lloyd-társulat részvény	570.—
Alpesi bányarészvény	101.20
Union	351.50
Török sorsjegy	73.50
Bruxi bánya	324.—
Bécsi lóvasút	596.—

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

X. X. (Arad) A Wallfisch Arminnál vá-
sárolt osztálysorajátéki sorsjegy, melyről ön szól,
tényleg 4000 koronát nyert és nem 400-at.
Nálunk a korrektor elnézett egy zérust s így
csappantotta meg tiszszor kevesebbel a remény-
séget.

H. T. (Arad) Ne várja. Becses kézírata nem
lát napvilágot, sőt már is a papirkosár fenekén
restelkedik.

M. L. (Arad) Helyes. Jövőben gondunk less
rá. A küldemény kedden megjelenik.

VIZJELZÉS.

1895. évi október hó 19-én reggel 7 órakor észlelt viz-
állások, időjárás és hőfokok a magyar és tiszai vizmérésén.

Észlelési állomás	Hőmérték	Időjárás	Vizállás ostimétr.	Járatagság ostimétr.
Branyoska	+ 5°	felhős	— 8	—
Gyulafehérvár	+ 5°	felhős	—	—
Arad	+ 6°	esős	— 142	—
Makó	+ 6°	esős	— 30	—
Szeged	+ 7°	borult	— 78	—

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

A - jel a 0 alatti hőmérsék és vizállásokat jelzi.

Arad, 1895. október 19.

A m. kir. felügyelőség hivatal.

Aradvárosi

színház.

Evadériet
23. szám.

Havibériet
23. szám.

Vasárnap, 1895. október 20-án

D. u. 8 1/2 órakor, félárakkal:

Amadrasz.

Operette 3 felvonásban. Irta: West és L. Fordította: E. L.

Zenét szerző: Zeller Károly.

Kezdet 3 1/2 órakor.

Este bérletfolyamban:

Dózsa György.

Történelmi dráma 5 felvonásban. Irta: Jókai Mór.

Kezdet 7 órakor.

KIS LOTTO.

Bécsi:

41, 3, 43, 65, 29.]

Temesvári:

12, 50, 41, 13, 23.

Felölös szerkesztő: Vass Geza.

NYILTÉR.*

Divat-áruház! Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3. sz.

— ALAPÍTTATOTT 1793-ban. —

A nagyérdemű közönség szives figyel-
mébe ajánljuk

női téli felöltőinket,
jaquette-inket,

nagyváiasztékban, különösen
valódi astrachan, persianer,
caracul és sealsking
gallérjainkat.

Felöltők

kitűnő szabással bármely faconban,
bécsi osztályunkban készítettnek.
Bel- és külföldi újdonságok
divatkelmék, selymek, bársonyokban
szép és dus választék.

Vásznaink és asztalterítkeink

elősmert legjobb minőségűek.

Szőnyegek, utazótakarók, télikendők
jutányos árban kaphatók.

Nagy

női szabóságunkban
legujabb divat szerint

utczai s alkalmi öltözékek

elegáns és izlése kivitelben készítettnek.

A nagyérdemű közönség szives part-
fogását kérve, maradtunk

mely tisztelettel:

Probst Károly és Társai
Aradon.

1004

Özv. Fischer Antónia

saját szabásu

fűző és ruhakészítési terme.

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség
szives tudomására hozni, hogy az Andrássy-ter.
20. szám alatt (Arená-épület) fennálló

fűző és női ruhakészítési termemet

a mai igényekhez megfelelően az őszi idényre
nagyobb munkaerővel kibővíttem.

Fűzők készítését a legujabb szabás után,
mérték szerint, saját műhelyemben készítettet
el, ugyesinte tisztítást és javítást pontosan és
a legjutányosabb áron eszközök.

A midőn kérem még szives rendelésekkel
megtisztelni, ígérem, hogy igyekezetem min-
dig oda fog irányulni becses bizalmukat to-
vábbá is kiérdemelni, eddigi partfogásukat
megköszönve, maradtam

hű tisztelettel:

Özv. Fischer Antónia.

1063

Ház eladás.

Deák Ferencz-utca 16. sz.

és

Lázár Vilmos-utca (Fürdő-utca) 4. számú

eladó.

Bővebb felvilágosítás nyerhető Hájek Antal ügy- és porcellán-kereskedésében Forray-utca 1. szám. 1070

Csak 3 forint.

A legszebb és legbiztosabb

karácsonyi ajándék.
(Emlék az elhunytakról.)

Alapítva

1879-ben.

1071.

Arcképek életnagyságban

bármely beküldött fénykép után. Szállítási idő 10 nap. A hű hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Karácsonyi ajándékkul szánt megrendelések előbb küldendők be.

BODASCHER SIEGFRIED,

Jutalomdíjazott műterme II. Bécs, Praterstrasse 81.

Elsőrangú látványosság!

Aradon, a Boczkó-utca végén

(a »vörös ökörrel« szemben.)

Nagy Panoptikum

több mint 150 életnagyságu és mechanikai önműködő

VIASZALAKOK.

A sok kiállított alakok közül különösen kiemelendő:

Uj! Nagyszerű szenzációs csoportozat: Krisztus keresztre feszítése. XIII. Leo pápa ő szentsége áldást adva. Belizár szép leányával, mint koldus. A szép Irén tétovirozott akadémiai alak. Egy gyönyörű Amorette csoport. Judith, Holofernes fejével. A szép Meluzina, a habok tündére. Ezeregy éj. Hófehérke a 7 törpével.

II-ik szakasz: Különböző uralkodók és híres személyek mellszobrai.

III-ik szakasz: Nagy sorozata a népfajoknak a világ minden részéből.

Külön szakaszban:

Kossuth Lajos a diszravatalon. Itt először kiállítva: A kalabriászparthie, 5 életnagyságu viaszalakkal A nagy párizsi nevető terem. Kiállításom minden család által megütközés nélkül megtekinthető.

Belépti-díj 20 kr., gyermekeknek 10 kr.

Naponként nyitva van reggel 9 órától este 10 óráig, fényes kivilágítás mellett.

A n. é. közönség tömeges pártfogását kéri

1054.

Az igazgatóság.

Alföld és Délmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

T. Cz.

Van szerencsém a t. gyászoló közönség b tudomására hozni, hogy

**Fő-ut 3-ik szám alatt,
özv. Berger Vilmosné házában
levő**

sirkő gyári raktáramat

mely rövid idő óta oly nagy forgalmat létesített, hogy kénytelen voltam azt az őszi időnyre **tetemesen megnagyobbitani**, melyben **siremlékek** i fekete és zöld svéd **gránit**, **valódi svéd Labrador**, **németországi setét Syenit**, **legfinomabb fehér oarara** és **tiroli**, **ugymint szürke sziléziai márványokból**, **5 frttól 3000 frtig**, mindig készletben tartatnak, **pontos vésést és valódi aranyozást pedig 15 évi jótállás** mellett készítek.

Elvállalok minden a **kőfaragó** szakmába vágó munkákat és **főtörekvésem** oda fog irányulni gyors kiszolgálás és legjutányosabb **gyári árakkal** a t. vevőközönség b. meglegedését kiérdemelni.

Szives látogatásért esedezve,

kiváló tisztelettel

GLÜCK LAJOS,

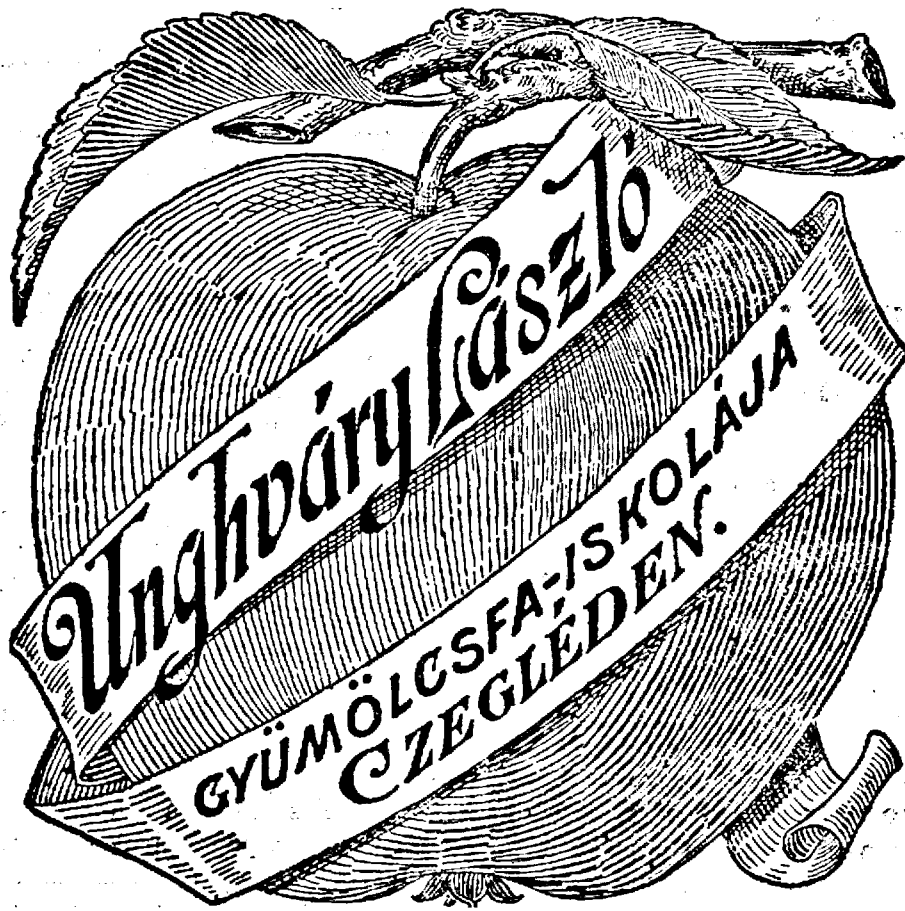
ARAD, Fő-ut 3-ik szám.

1074

Alföldi és Délmagyarország legnagyobb sirkő gyári raktára.

Fiók raktár Makón Eötvös-utca 333-ik szám alatt.

Pontos vésés és valódi aranyozásért 15 évi jótállás vállalatik.

130080 AV.

Pályázati hirdetmény.

darabos és kockaszén szállítása iránt.

A m. kir. államvasutak alólt igazgatósága alkalmazottai magán szükségletének fedezésére valamint a személy kocsik és hivatalos helyiségek fűtésére 1896 évi január hó 1-től egy esetleg három évre terjedő időtartamra évenként szükséges mintegy 45,000 tonna darabos vagy kocka szén szállítása iránt ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbbben f. évi október hó-29-éig benyújtandók, a bánatpénz pedig f. évi október hó 28-áig leteendő.

A részletes pályázati feltétel a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályánál, valamint az üzletvezetőségeknél megtekinthetők vagy kívánságra megküldhetők.

Budapest 1895 évi október 7.

Az igazgatóság.

18957/1895.

Hirdetmény.

A nagymélt. földmívelésügyi m. kir. ministeriumnak 58979/1895 számú rendelete nyomán ezennel közhírré tesszük, hogy Mezőhegyesen (Csanád-megye) 12 drb magyar faju bika darabonként 250 frttól 450 forintig és Tordán (Torda-Aranyos-megye) 16 drb magyar faju bika darabonként 200 frttól 350 frtig eladó.

Megjegyezzük, hogy a nagyméltóságu m. kir. földmívelésügyi miniszterium hajlandó szegényebb községek részére a bikákat kedvezményes áron és három egymást félevenként követő részletfizetés mellett átengedni.

Arad, 1895. szept. 28.

A városi tanács.

Jellinek és Schlesinger

épület-, szerszám- és

tűzifa-kereskedés

ARADON,

radnai- és fő-ut sarkán.

Telefon 320. szám.

Van szerencsénk a t. közönség b. tudomására hozni, hogy épület- és szerszámfa-telepünkön kívül

tűzifaraktárt

is rendeztünk be és nagy készletet tartunk:

- I. oszt. cserhasábfában
- I. „ bükhasábfában
- I. „ gyertyánhasábfában
- I. „ tölgyhasábfában
- I. „ bük-, oser- és tölgy-dorongfában

Tűzifánk két éves vágású, száraz és egészséges és azt ölenként, fél vagy negyedölenként a legolcsóbb árak mellett árusítjuk.

Megrendelések egész kocsirakományokra is pontosan és a legutányosabban eszközölköttek.

1061

Tisztelettel

Jellinek és Schlesinger.

A világ legjobb fénymáza!

FERNOLENDT-féle fénymáz.

241.

Cs. kir. szab.

gyára

alakult 1832-ben.

Bécs.

Ki labbelieit sötét feketén, fényesen és tartósan akarja megörizni, az csak

Fernolendt-fénymázat

vegyen.

Mindenütt kapható.

Főraktár: Wechsler József urnál.

A sok értéknélküli hamisítások miatt tessék nevemet

St. Fernolendt megjegyezni.

21130/95.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminister ur 81945/95 sz. a. kelt rendelete nyomán ezennel közzé tessük, hogy löfegyverek és löszerek, valamint ezek alkatrészeinek Abyssiniába való kivitele tilos.

Ezen tilalom megszegése az 1879 évi XL. t. cz. I. §-a értelmében kihágást képez s az azt követő a löfegyverek és löszerek elkobzásán belül az 1879. évi XL. t. cz. 34. §-a alapján egy hónapig terjedhető elzárással és 300 forintig terjedhető börtönbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1895. szept. 28.

A városi tanács.

12579/895. kh.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. belügyministerium 61369/II 84. sz. alatt kelt intézményeivel jóváhagyott 12757/884—403. sz. szabályrendelet alapján azon ház és telek tulajdonosokat, kiknek házuk előtt a járda kövezet vagy asphalt burkolattal ellátva nincsen felhívom, hogy telkeik előtt a gyalog járók f. évi november hó 30-ig terjedő idő alatt 1 1/2 méter az ennél keskenyebb járdákat pedig egész szélességben is 15c/m vastagságban homok réteggel akként láttandók el, hogy a víz felfogó árok vagy folyóka felé 5c/méternyi eséssel birjon.

Köteles továbbá a ház és telek tulajdonos a gyalog járók mellett elvonuló víz vezető árkot telke és háza utca vonalának hosszában a városi mérnöki hivatal által előírt utasítás és mérték szerint kiásatni és azt tisztán tartani, nemkülönben köteles ezen vízvezető árkokon keresztül a kocsik bejáratnál hidat építtetni s azt folyton jó karban tartani.

Kik ezen rendeletnek eleget nem tesznek 2 frttól 25 frtig terjedhető pénzbírsággal büntetnek és ezen büntetésen felül az elmulasztott munka az illető költségére hivatalból fog eszközöltetni.

Tekintve, hogy a Maros vizállása ez idő szerint igen kicsiny, ajánlom, hogy a homok szükségletet az erre utaltak a nagyobb vizállás beállta előtt szerezzék be, mert azon szokásos védekezés, hogy a homokolás a magas vizállás miatt nem eszközölthető, figyelembe vétetni nem fog.

Arad 1895. október 10-én

Sarlot Domokos.

főkapitány.

120892/95. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1896 évben összegyűlő és feleslegként rendelkezésre álló üres hordókat eladni óhajtván erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Eladásra kerül körülbelül:

mintegy 3650 drb. kátrányos és egyéb tisztátlan hordó, 10550 drb. tiszta kőolajos (petroleum) hordó, 7800 drb. repce égő és kenő olajos hordó, 11400 drb. ásványi kenő olajos hordó 1850 drb. skin olajos hordó és 5000 drb. gázolajos hordó.

A fent kitüntetett mennyiségek melyekre nézve a magy. kir. államvasutak részéről semmilyen kötelezettség nem vállaltatik, nagyobbak vagy kisebbek is lehetnek, ennél fogva köteles leendő a vevő az 1896 évben minden egyes hordó nemből tényleg összegyűlő és eladásra kerülő egész mennyiséget az által felajánlott egységárak mellett átvenni.

Az év folyamán összegyűlő hordók esetéről esete, a december hó végéig összegyűlő hordók pedig a reakövetkező hónap 25-ig fognak a gyűjtő szerzők által az illető vevőknek rendelkezésére bocsátatni.

A hordók eladása kötelezettség nélkül azok állapotára történik, miért is határozottan kikötöttük hogy az ajánlatban világosan kitüntető, hogy a fenajánlott egység árak a bármely állapotban levő oly hordókat értetnek, amelyeknek minden bár sérült alkatrészei, ugyanint dongái, fenekei és abroncsai megvannak.

Kikötöttük továbbá hogy minden ajánlott ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Az ajánlat részmenyiségre is tehető.

Az ajánló a jelen hirdetésben fel nem sorolt feltételekre nézve a magy. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 129381/91 szám alatt fennálló általános feltételeit (kötelezőek ismeri el, melyek 15 kr-ával a nyomtatványtárról megszerezhetők s melyek 15 kros magyar kir. bélyegjeggyel és az ajánlattevő aláírásával ellátva okvetlenül ajánlatához csatolandók. Ezen feltételek az érték járó 15 kr és 10 kr. postaköltség beküldése ellenében kívánatra postán is megküldetnek.

Az ajánlatok kizárólag e célra rendelt és anyag és leltár beszerzési szakosztályunkban ingyen kapható úrlapon ennek rovatainak pontos kitölése mellett állítandók ki.

Az ajánlatban az ajánlati ár számmal és betűvel, végre a fenti feltételek elfogadása világosan kiteendő. Javítások és vakarásoknak az ajánlatban előfordulniok nem szabad.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy ide vonatkozó kellően lepecsételt és egy 50 kros m. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: »Ajánlat üres hordók megvételére 120892/95. számhoz« 1895 évi október hó 30-ának déli 12 óráig az anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut. 73 sz. II. emelet) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzképen az ajánlott egységár szerint kiszámított érték 5% a 1895 év október hó 29-én déli 12 óráig a főpénztáránál készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban leteendő.

Bánatpénz vagy aláírt feltételek nélkül, további elégtelen bánatpénzzel, a kitűzött határidőn túl, vagy nem az előírt ajánlati mintán tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Pótajánlatok semmi körülmény között nem bocsátathatók tárgyalás alá.

Egyébkén a m. kir. államvasutak igazgatósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, továbbá, hogy a mennyiben ennek ellenkezője az ajánlatban ki nem kötöttet volna, tetszés szerinti részmenyiséget engedhessen át, mely esetben az ajánlattevő az átengedett részmenyiséget is köteles átvenni, s végre, hogy a cél elérésére más intézkedéseket is teheszen.

Budapest, 1895 évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

Nyujtsunk kezet a szerencsének!

500,000 Márka

mint főnyereményt legkedvezőbb esetben nyújtja a **hamburgi nagy pénzsorsjáték**, mely az államtól engedélyezve és biztosítva van, melyeken

10,981.720
márka.

Ezek között a főnyeremény
500,000
Márka.

További nyeremények:

1 á 300000
1 á 200000
1 á 100000
2 á 75000
1 á 70000
1 á 65000
1 á 60000
1 á 55000
2 á 50000
1 á 40000
3 á 20000
21 á 10000
46 á 5000
106 á 3000
226 á 2000
822 á 1000
1325 á 400
38050 á 155

15590 á 300, 200, 150, 134, 100, 98, 69, 42, 20 Márka.

Ezen felsorolt nyeremények közül első sorban 2000 kerül sorsolás alá 117200 Márka összértékben.

A főnyeremény 1-ső osztálya 50.000 márkából, a 2-sodik osztályban 55.000 márkára emelkedik, a 3-ikban 60.000, a 4-ikben 65.000, az 5-ikben 70.000, a 6-ikban 75.000, a 7-ben 200.000, az első nyeremény 300.000, és végül 500.000 márkára emelkedik.

Az első nyereményhúzásra, mely hivatalosan lesz tudatva

az egész eredeti sorsjegy csak 3,50 ft

a fél eredeti sorsjegy csak 1,75 ft
a negyed eredeti sorsjegy 0,90 ftba kerül.

Mindama megbízások, melyek direkt cégünk höz intézettek, vagy a **pénz előleges be- küldése vagy utalvány** vagy pedig az összeg utánvétele mellett a legnagyobb pontossággal intézettek el és mindenki birtokába jut egy az állami czimerrel ellátott **sorsjegyek.**

Rendeléseknél a szükséges hivatalos tervezetek ingyen lesznek mellékelve, melyekből a nyeremények beosztása, a különféle osztályhúzások, mint az illető betéti összegek láthatók és küldünk minden húzás után érdekelteinknek legnagyobb készséggel hivatalos jegyzékeket.

Kívánatra küldjük a hivatalos tervezet előlegesen betekintés végett bérmentve és kijelentjük továbbá készségesen nem tetsző sorsjegyeket az összeg visszafizetése ellen a húzás előtt visszavenni.

A nyeremény összegek kifizetése rögtön és tervszerűleg **állami biztosíték** mellett eszkoztetik.

Gyűjtődénket már többször szerenose kísérte és érdekelteinknek már többször nagy összegeket fizettünk ki u. m. **250.000, 100.000, 80.000, 60.000, 40.000** satöbbi nyereményeket.

Előre láthatólag egy ilyen **szilárd alapokra fektetett vállalatnál** minde-nütt élénk részvételre számíthatunk és kérjük, hogy a megbízásokat és rendeléseket minél előbb eszkozhessük, mind-n esetre még október 31-ike előtt eszkozhni kégyeskedjenek.

Kaufmann & Simon,
bank és váltóüzlet
HAMBURG.

Mélyen tiszteit vevőinknek a belénk helyezett bizalmat megköszönve és miután házuk **évek hosszú sora óta** ismeretes, és kérjük mindazokat kik **határozottan solid penzsorsjáték** iránt érdeklődnek és igényt tartanak arra, hogy érdekeik minden irányban megóvassanak, kéretnek direct bizalomteljesen **Kaufmann & Simon** céghez hamburgba fordulni. — Mi semmi más czéggel összeköttetésben nem állunk, gyűjtődéng az eredeti sorsjegyek elárusításával nem bizott meg ügynököket, hanem mi, direct vevőinkkel érintkezünk, kik élvezik ez által a direct összeköttetés előnyeit. — Minden hozzánk érkező rendelést rögtön el lesz könyvelve és legpontosabban eszkozhóva.

Van szerencsénk tudatni a n. é. közönséggel, hogy

Pollák Ármin 1068

teher és gyorsáru szállító

vállalatát

átvettük.

T. megbízóinknak a legpontosabb kiszolgálást biztosítjuk.

Tisztelettel

Amigó J. és Társa,

Szabadság-tér 17. sz. Petőfi-utca 5. szám.
Telefon 316. Telefon 222.

338/337—1895. k. i. b.

Hirdetés.

Arad szab. kir. város törvényhatósági területén rendszeresített I. és II. állami anyakönyvi kerületekben az állami anyakönyvvezetők hivatalos óráit következőleg állapítjuk meg:

Hétköznapokon: J. e. 9-től 12 óráig.

„ „ d. u. 3-tól 5 „

Vasár- és ünnepnapokon d. e. 9-től 12 „

Arad, 1895. szept. 9-én.

Arad szab. kir. város közigazgatási bizottsága.

Arad sz. kir. város r. kapitányi hivatala.

11806/1895.

Hirdetmény.

Arad. szab. kir. város polgármestere a f. évi 2114 sz. a. kelt intézkedésével a vörheny járványt kimondván, a járvány terjedésének megakadályozása céljából a következő óvintézkedéseknek fogantatását követését és rendeli el.

1. A vörheny beteg és ápolóik szigoruan elkülönítendők, azok látogatása tilos. A fertőzött lakására intő czédulát kell kifüggeszteni.

2. A lakás tisztán tartandó, szellőzendő s naponkint kétszer 3%-os carbol oldattal permetezendő. A beteg által szennyezett tárgyak, fehérneműek elhurcolása tilos. Ott hol a beteg elkülönítése nem eszkozhó vagy a családi körülmények megkivánják, a beteg kórházba szállítandó.

3. A vörheny beteg családjából senki az iskolát nem látogathatja. Az iskolából kimaradtak csak orvosi igazolvány mellett bocsájtathatók újra az iskolába.

4. A járvány beteg szoba, annak minden felszerelése, a használt ruhák és fehérneműek a betegség végződésekor a tisztí orvosok utasítása értelmében az egészségügyi biztosok közbenjárásával fertőtlenítendők.

5. Oly családnak gazdaságából, hol a járvány felmerült, a betegség elhurcolásának megakadályozása végett, annak megszüntéig tejet elárusítani tilos.

Mindazok, kik a járvány terjedésének megakadályozására vonatkozó óvintézkedéseket megszegik, kihágást követnek el és az 1876. évi XIV. t. cz. 7. §-a értelmében fognak büntetettetni.

Arad, 1895. szeptember 24-én, a kapitányi hivatal mint I. foku egészségügyi hatóság.

Sarlot Domokos
főkapitány.

Pachtfreie-Restaurations

im Militär-Casino zu Temesvár, auf den schönsten Platze der inneren Stadt, für mehrere Jahre sogleich zu übernehmen.

Reflectanten haben ihre geschtempeltes Offert bis **27. October d. J.** dem Präsidium des Militär-Casino's in Temesvár einzusenden.

Dem Offerte sind anzuschliessen:

1. Das Vadium von 500 Gulden.

2. Das von der Handels- und Gewerbe-Kammer ausgefertigte Vermögens- und Leistungsfähigkeits-Zeignis.

3. Der Speisen- und Getränke-Tarif.

Die Entscheidung über die Offerte behält sich das Casino-Präsidium bis 30. October d. J. vor

Das Militär-Casino stellt dem Pächter alle Restaurations-Lokalitäten (zwei schöne Gastzimmer, Restaurationsküche, Nebenräumlichkeiten — uneingerichtet) — gegen den Anerkennungspacht von jährlich Zehn Kronen in Gold zur Verfügung, — vorlangt aber vom Pächter:

1. Eine reelle Geschäftsführung, welche sowohl im Interesse des Casinos wie des Pächters liegt;

2. Die Verabfolgung von Mittags- und Abend-Abonements, gegen mindestens 30% Nachlass vom Speisekarten-Tarife;

3. Die Verabfolgung guter Speisen in grossen und kleinen Portionen;

4. Den Anbau eines Glas-Salons vor dem ebenerdigen Restaurations-Lokale, um dasselbe im Interesse des Pächters zu erweitern, und zwar binnen Jahresfrist, — wozu das Casino einen entschprehenden Theil der Kosten beiträgt, nach dem fünften Vertragsjahre aber das alleinige Eigenthumsrecht beansprucht.

5. Speisen und Getränke sind an Unterhaltungsabenden auch in den Casino-Lokalitäten zu verabreichen, woselbst fünf Speisezimmer vorhanden sind und der Restaurateur ein Buffet und eine Zuckerbäckerei errichten kann. — An solchen Abenden kann bei Speisen und Getränken ein vereinbarender Betrag auf den normalen Tarif aufgeschlagen werden.

6. Steuern und Abgaben zahlt der Pächter, welcher auf die sehr gute Eisgrube zum Zinse von 124 Gulden 76 Kreuzer jährlich, (inclusiwe Steuer) zu übernehmen und auf eigene Kosten zu füllen hat.

Die Näheren Bedingungen sind beim Casino-Sekräter (Prinz-Eugen-Platz, Casino-Gebäude, I. Stock.) täglich von 9 bis 11 Uhr Vormittags, und von 3 bis 5 Uhr Nachmittags — einzusehen.

Zálogtárgyaknak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönségnek ezennel tudtul adni, hogy 1076

1895. évi november hó 7-én

délelőtt 8 órakor a tek. városi kapitány hivatal egy tisztviselője jelenlétében tüzlethelyiségemben Kossuth-utca 12. sz. azon

1895. évi auguszt. hóban esedékes

zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki nem váltattak, sem elzálogolási határidejük meg nem hosszabbított, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fognak adni. Weisz Dávid.

811/1895. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett valamint a rendőrileg letartóztatott egyének részére 1896. évben szükséges fehér és fekete kenyér szállítása iránt folyó évi október hó 28-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár 56 dekagramm súlyú adagonkint 375 kr.

Bánompénzül leteendő 150 ft készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1895. évi okt. hó 14-én tartott üléséből.

Kiadta

Vannay Gyula
aljegyző.

21303/1895.

Hirdetmény.

A nmélt. m. kir. földmívelésügyi miniszteriumnak 72233/95 sz. a kelt rendelete nyomán közhírré teszük, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság f. évi szeptember 24-én 148201 sz. a kelt távirati közlése szerint Magyarország egész területéről a juhok és kecskék, továbbá a ragados tüdőlobbal nem fertőzött törvényhatóságok területéről a szarvasmarhák Csehországba csakis vasnton csakis levágás céljából és kizárólag Aussig, Braunau, Brül, Budveisz, Caslau, Falkenau, Gabloncz, Giczin, Jungbunlau, Karlsbad, Kolin, Leitmeritz, Marienbad, Melnik Pardubice, Pisek, Kaudnitz, Rumburg, Saar, Schmidchov, Jeplitz, Tetschen, Trautenau, Prága, Holleschowitz, és Reichenberg városokba vihetők be.

E szerint gazdasági és hasznos marha bevitele Csehországba egész Magyarország területéről tilos. A jelen hirdetmény a ragados tüdőlobbal fertőzött törvényhatóságokból származó szarvasmarhák és a magyarországi sertések bevitele tekintetében fennálló eddigi intézkedéseket nem érinti.

Arad 1895. okt. 2.

A városi tanács.

NAGY MENNYISÉGŰ
IZLÉSES, DIVATOS
KÖRNYETEKHEZ ÉS BETŰRAJOKKAL
VAN
FELSZERELVE.

MŰVEKET, ÁRLEJTEKÉKET,
FALRAGASZOKAT, FŐLEG
DISZMUNKÁKAT
A LEGUTÁNYOSABB
ÁRAK MELLETT KÉSZIT.

KÖNYVKÖTÉSZEZET
ÉS
PAPIRZACSKÓ-GYÁR.

TELEFON SZÁM 151.

TELEFON SZÁM 151.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Aradi és csanádi egys. vasutak palotájában. József főherceg-út 22. szám.

KÖNYVNYOMDA
ÉS
BETŰ-TOMONTÓDE.

DISZTINKTÍV
NAGY SÜLYŰ FÉKTELE
KÖNYVKÖTÉSZEZET
KISZÁRVA
KISZÁRVA

GAZERŐRE
BERENDEZETT
3 NAGY ÉS 1 AMERIKA
CYORSSAÚTÓ.